

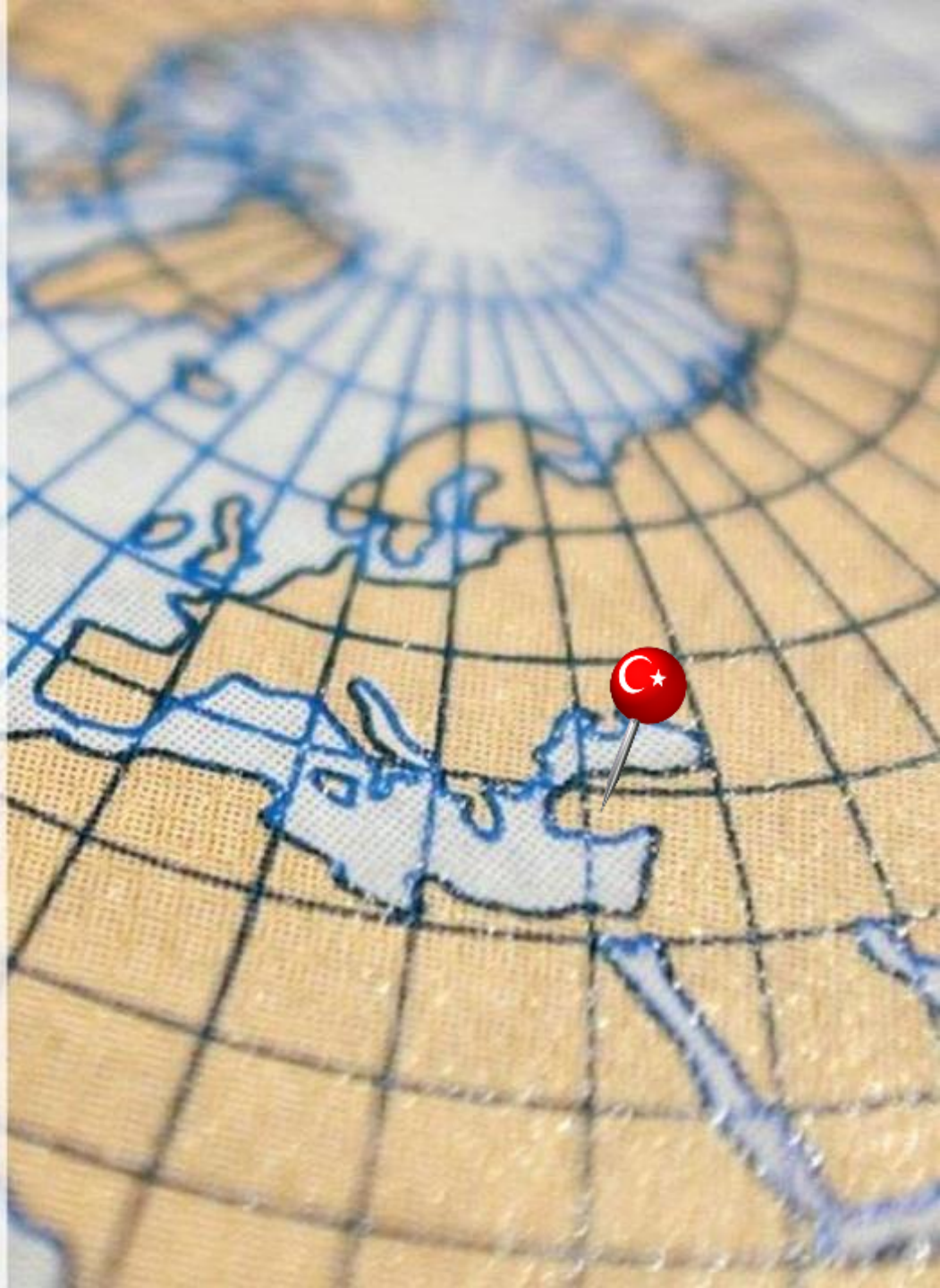

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

Dünya'da ve Türkiye'de YurtdiŐı Doğrudan Yatırımlar

YurtdiŐı Yatırımlar İŞ Konseyi

Istanbul
Mart 2014

Hazırlayan

DIŐ Ekonomik İliŐkiler Kurulu | Strateji ve İŐ GeliŐtirme MűŐavirliĐi

DIŞ Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)

DIŐ Ekonomik İliŐkiler Kurulu (DEİK) 5174 sayılı Kanun'un 58. maddesi kapsamında Tűrk 2zel sekt2r2n2n kűresel ekonomiye yűksek katma deĐerli entegrasyonuna iliŐkin faaliyetlerini sűrd2ren bir iŐ dűnyası kuruluŐudur. Bu 2alıŐma ile ilgili olan/olmayan her t2rl2 resmi yazıŐma i2in adres aŐaĐıdaki gibidir.

DIŞ Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)

TOBB Plaza Harman Sokak No: 10 34394

Esentepe/Şişli/ İstanb2l-T2rkiye

Telefon: (+90) (212) 339 50 00

Faks : (+90) (212) 270 30 92

E-posta: sim@deik.org.tr

www.deik.org.tr | www.turkey.now.org | http://www.dtik.org.tr

T2rk Şirketlerinin yurtdışı yatırımlarına faydalı olacak bilgiler i2in Ekonomi Bakanlığı ve DEİK iŐbirliĐiyle hazırlanan www.ydy.gov.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu 2alıŐmadan yapılacak alıntılarda (iktibaslarda) 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri kanununun 35'inci maddesinde 2ng2r2len Őartlara uyulmalıdır. DEİK Genel Sekreterliği'nin yazılı izni alınmaksızın 2oğaltılamaz, kopyalanamaz, dağıtılamaz.

Her hakkı saklıdır 2 DIŞ Ekonomik İlişkiler Kurulu 2014

Bu raporda yer alan bilgiler DIŞ Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) tarafından g2venilir olduğuna inanılan kaynaklardan elde edilmiŐtir. Bununla beraber, bu 2alıŐmada kullanılan kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu yayındaki bilgilerin kullanılması sonucunda DEİK 2yelerinin veya 222nc2 kiŐilerin uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan, k2r yoksunluğundan veya manevi zararlardan dolayı DEİK hi2bir Şekilde sorumlu tutulamaz.

İÇİNDEKİLER

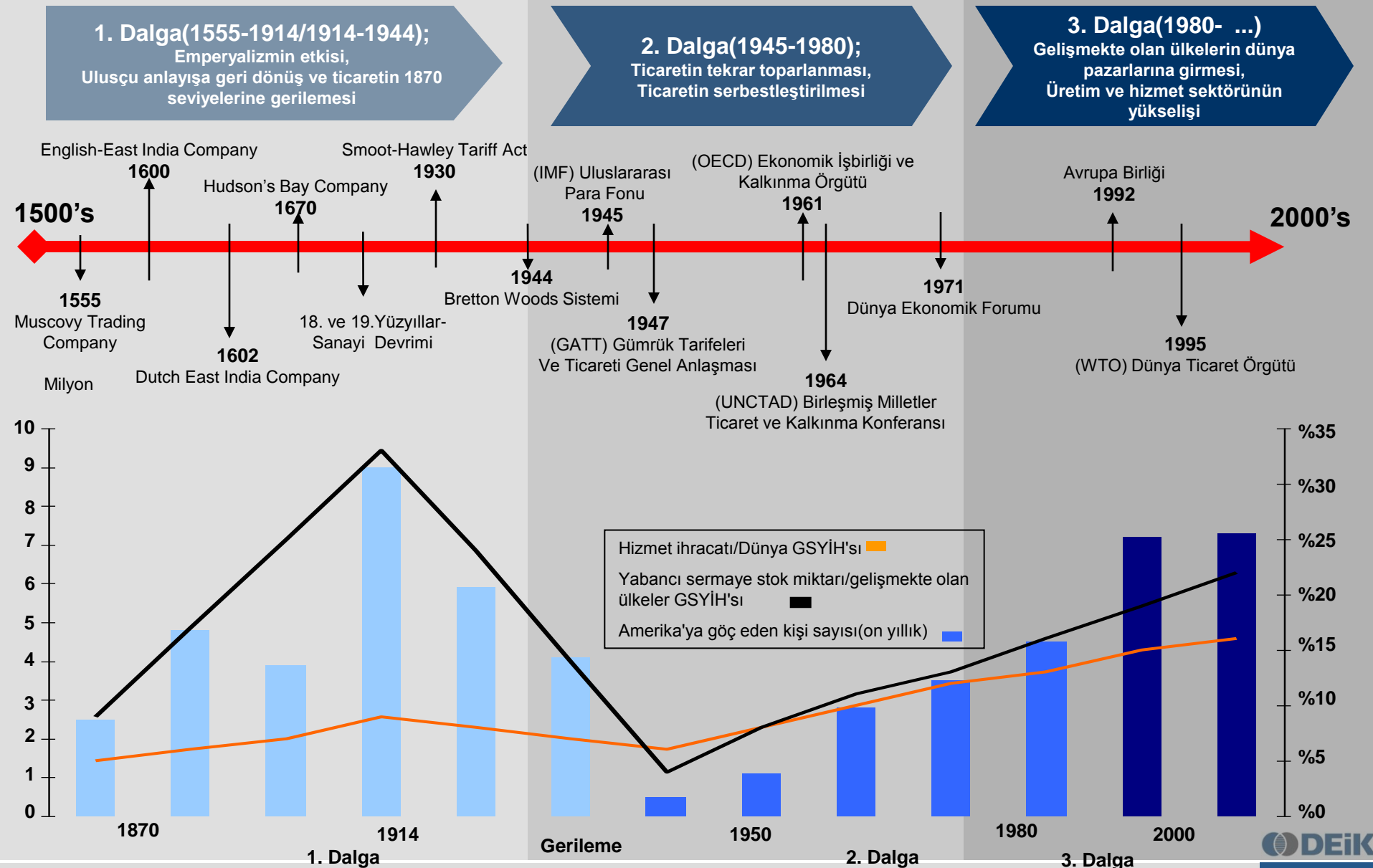
- 1 Yurtdışı Yatırımların Tarihsel Arka Planı ve Kapsamı
- 2 Yurtdışı Yatırımlardaki Tırmanış ve Nedenleri
- 3 Dünyada Yurtdışı Yatırımlar ve Trendler
- 4 Yeni Oyuncular: Gelişmekte Olan Ülkelerin Yurtdışı Yatırımları
- 5 Türkiye ve Yurtdışı Doğrudan Yatırımlar

İÇİNDEKİLER

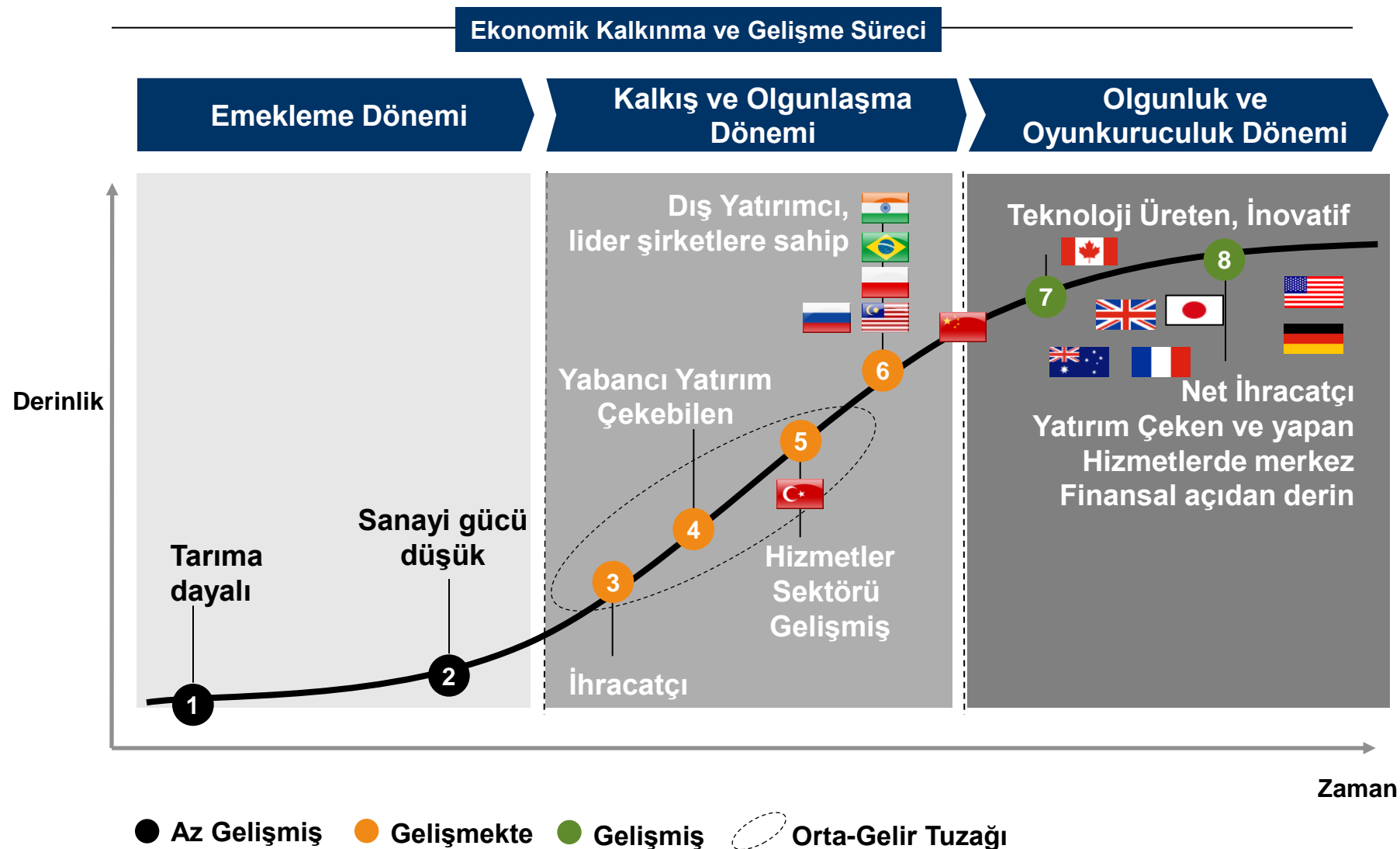

- 1 Yurtdışı Yatırımların Tarihsel Arka Planı ve Kapsamı**
- 2 Yurtdışı Yatırımlardaki Tırmanış ve Nedenleri
- 3 Dünyada Yurtdışı Yatırımlar ve Trendler
- 4 Yeni Oyuncular: Gelişmekte Olan Ülkelerin Yurtdışı Yatırımları
- 5 Türkiye ve Yurtdışı Doğrudan Yatırımlar

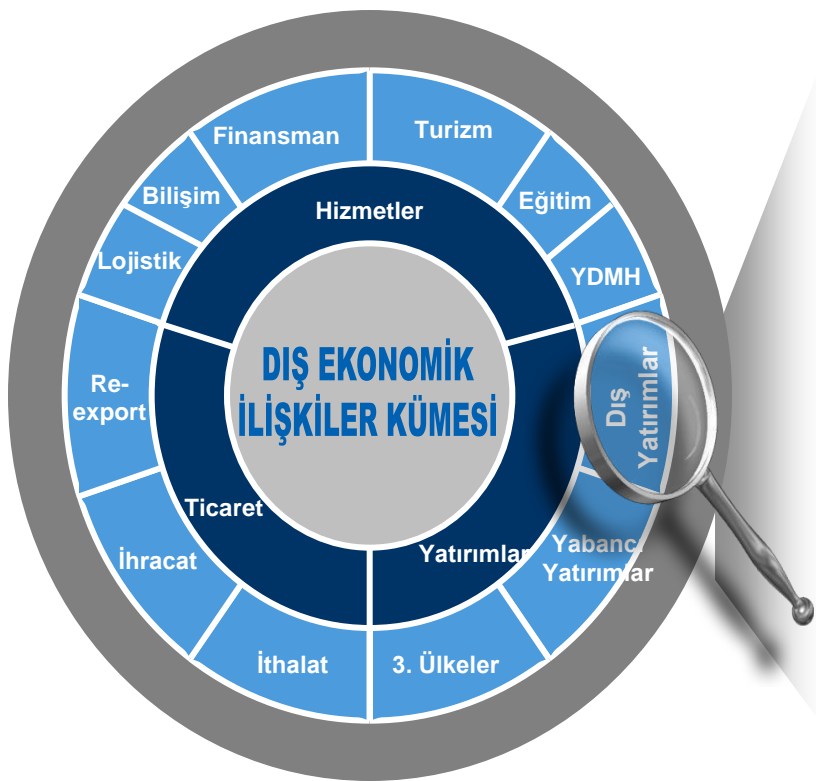
Yurtdışı Yatırımlar küresel ekonomide yeni ortaya çıkmış bir olgu değildir

Ülkelerin ve bu ülkelerin özel sektörlerinin küresel ekonomiye entegrasyon süreçleri derinleştikçe ortaya çıkmış bir olgudur.

Yurtdışı Doğrudan Yatırımların tanım ve kategorizasyonunda zorluk çekilmekte ve diğer yatırım çeşitleriyle karıştırılmaktadır.

YURTDIŞI YATIRIMLAR

Yurtdışı Doğrudan Yatırımlar

(Foreign Direct Investments)

Kalıcı bir menfaat kurma amacıyla bir ülkede yerleşik şirketlerin başka bir ülkede sıfırdan bir şirket kurarak veya halihazırda bulunan **bir şirketin öz sermayesine %10'dan fazla bir payla ortak olması** yoluyla yaptığı uzun vadeli yatırımlardır.

Doğrudan Yurtdışı yatırımlar 2 şekilde ölçülmektedir;

- **Stok:** Bir ülkede yerleşik şirketlerin diğer ülke ekonomilerinde sahip olduğu sermaye ve rezervlerin bütünüdür.
- **Akım:** Bir dönem içerisinde gerçekleşen doğrudan dış yatırımların toplam değerini ifade eder.

Portfolyo Yatırımlar

(Portfolio Investments)

Bir ülkede yerleşik şirketlerin başka bir ülkedeki şirketlerin %10'dan daha az bir payla borcuna veya öz sermayesine ortak olması yoluyla gerçekleştirilen yatırımlardır.

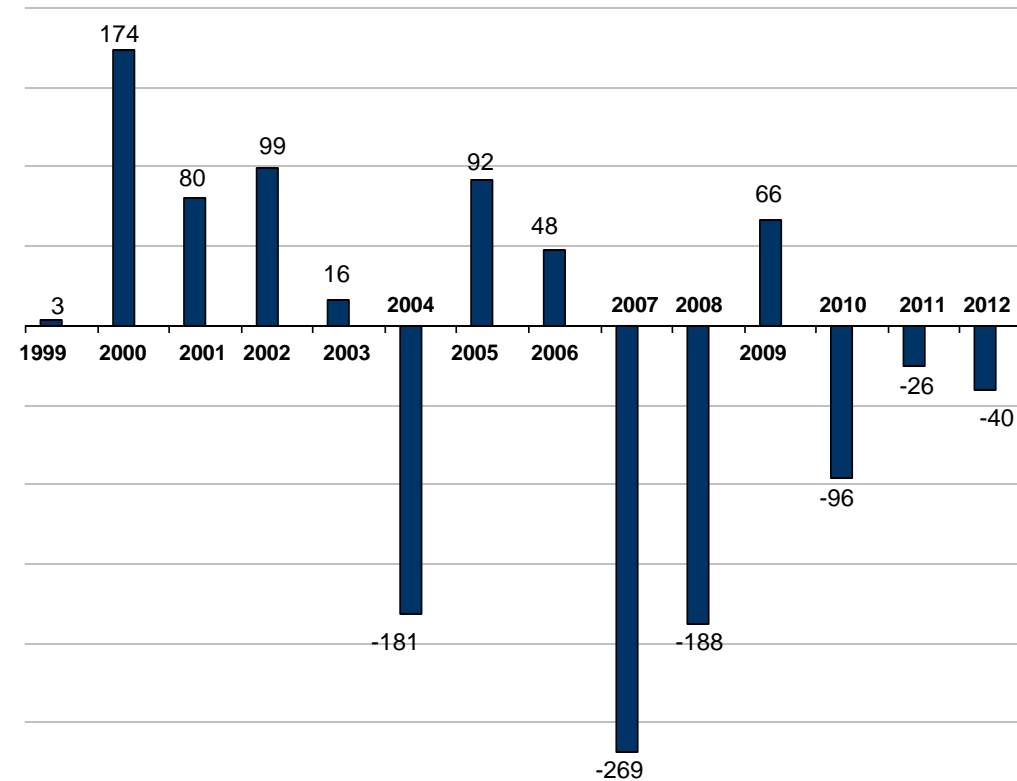
Diğer Yatırımlar

- **Ticari Krediler:** İhracatçıların yurt dışındaki alıcı firmalara verdikleri, ithalatçıların ise yurtdışındaki ihracatçı firmalardan sağladıkları malın bedelinin fiili ithalattan sonra vadeli ödenmesi şeklinde sağlanan kredilerin stoklarıdır.
- **Krediler:** Bir sözleşmeye bağlı olarak belirlenen vadelerde anapara ile faiz ödemeleri gerçekleştirilen nakit fon bakiyelerinden oluşur.
- **Mevduatlar:** Bankalar nezdindeki yabancı para ve Türk lirası fon stoklarını gösterir.

Ülkeler arasındaki hesaplama yöntemleri ve yurtdışı yatırım tanımlamaları farklılık gösterdiğinden, 'Yurtdışı Doğrudan Yatırımların' ölçümünde hata payı fazla olmaktadır

UNCTAD ve diğer uluslararası organizasyonlar (özellikle gelişmekte olan ülkelerle) veri toplama yöntemlerini ve tanımlamaları standardize ederek, hesaplama farklılıklarını minimize etmeye çalışmaktadır

Küresel Bazda Yurtdışı Yatırım Girdi-Çıktı Farkı (Milyar \$)

Farkın Nedenleri

- 1 Yurtdışı Doğrudan Yatırım hesaplamalarında ülkeden ülkeye değişen metodoloji farklılığı ve baz alınan farklı kur değerleri
- 2 Yatırım kaynakları ve metotlarının farklılığı. Yatırımcı ve yatırım alan kurumların hisse değişimi, devlet kredileri ve desteklerinin hesaplamalarının gerçek değerleriyle yansıyamaması
- 3 Hesaplarda, yurtdışı yatırım ile portföy yatırımlarının ve sıcak para akışlarının ayrımının net olarak yapılamaması

Kaynak: UNCTAD ve WIR (2013)

İÇİNDEKİLER

-
- 1 Yurtdışı Yatırımların Tarihsel Arka Planı ve Kapsamı
 - 2 Yurtdışı Yatırımlardaki Tırmanış ve Nedenleri**
 - 3 Dünyada Yurtdışı Yatırımlar ve Trendler
 - 4 Yeni Oyuncular: Gelişmekte Olan Ülkelerin Yurtdışı Yatırımları
 - 5 Türkiye ve Yurtdışı Doğrudan Yatırımlar

Yurtdışı Doğrudan Yatırımlar öncelikli olarak şirketlerin uluslararası rekabet edebilirliklerini arttırmaktadır

MARKA SATIN ALMA (Mergers and Acquisitions)

SIFIRDAN YATIRIM (Greenfield Investment)

1

Yeni Pazarlara Giriş

2

Mevcut Pazarlarda Derinleşme

3

Düşük Üretim Maliyeti

4

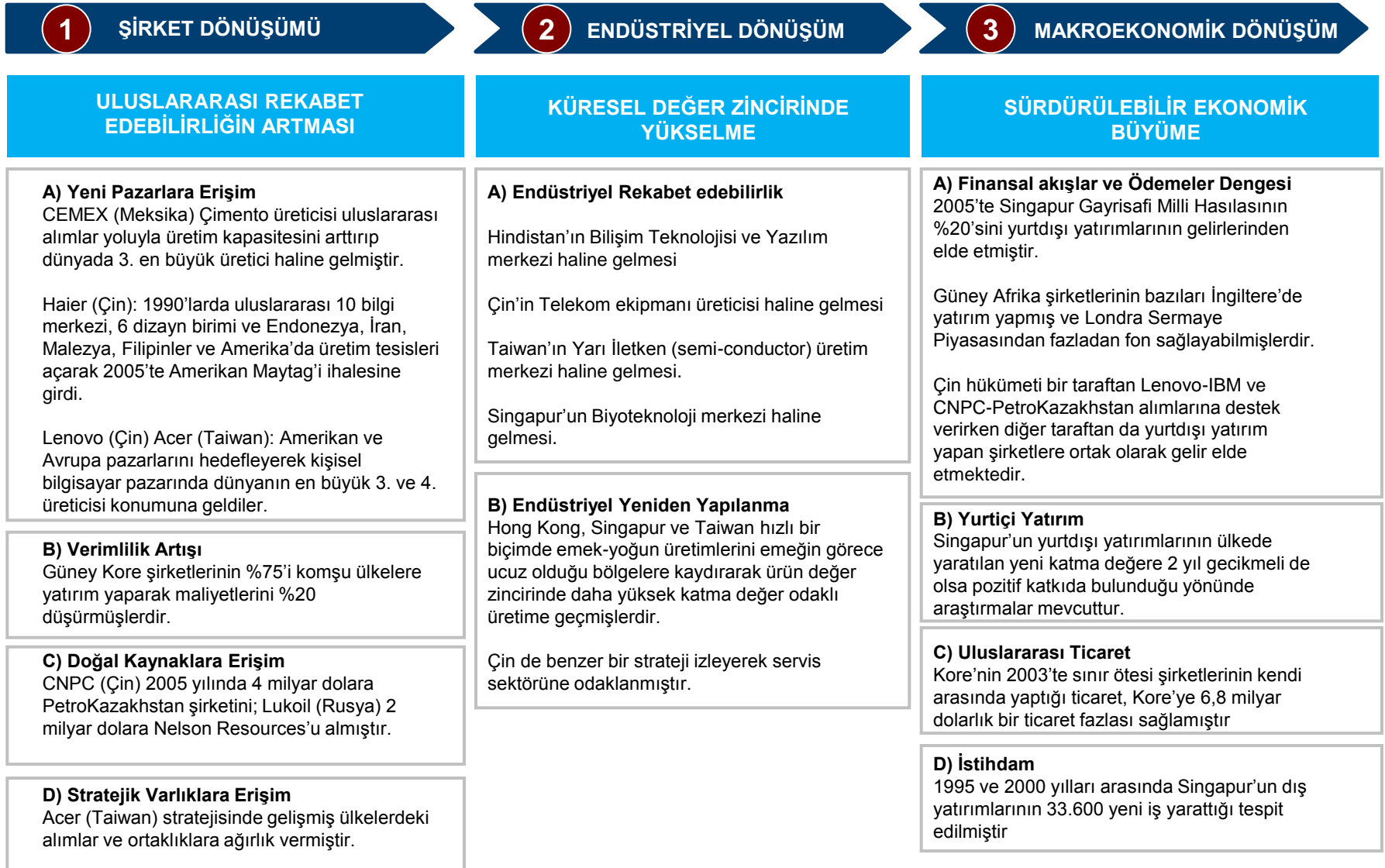
Hammaddeye Erişim

- Ölçek büyütmek ve ciro/kârlılık artışı sağlamak
- Gümrük, navlun ve tarife dışı engellerin getirdiği maliyet ve operasyonel yüklerden kurtulma
- Belirli bir ölçek yaratmak
- Gelişmiş ülke pazarlarında düşen, gelişen ülkelerde ise artan kâr oranları
- Tek ya da sınırlı sayıda pazarda olmanın getirdiği risklerden sakınmak, "portföy çeşitlenmesi"
- Kârlılığını artırmak, yeni kabiliyetlere kavuşmak
- Dağıtım kanallarına sahip olmak
- Teknoloji transferi
- Güçlü sektörel odaklı ve az sayıdaki şirketlere yüksek güven
- Farklı pazarların farklı beklenti ve niteliklerine uygun üretim yapabilmek

- Kârlılığını artırmak / Rekabetçi olabilmek
- İşgücü, enerji, vergi maliyet avantajları ile küresel rekabet gücünü yakalama
- Teşvikler
- Sürekli iş fırsatları yaratmak ve yenilemek
- Arz güvenliği / Sürdürülebilirlik
- Belirli sektörlerde kurulmuş büyük şirketlerin kısıtlı imkanları ve kaynakları
- Inovasyon ve gelişmişliğin evrilmesinde önemli bir kaynak

Şirketsel bu dönüşüm, önce endüstriyel ve daha sonra da makroekonomik kalkınma göstergelerine yansıyor, yayılma etkisi göstermektedir

Yurtdışı Yatırımların ekonomik kalkınmaya katkısı birbirleriyle etkileşimli 4 temel süreç kanalıyla gerçekleşmektedir

1

Mali Kaynak

UNCTAD 2009 verilerine göre \$400 milyar dolar olan Yurtdışı Yatırım Akımları, portföy yatırımları ve resmi yardımlara kıyasla ciddi bir sermaye girişi niteliğindedir.

2

Teknoloji ve Know-how Transferi

Beceri transferi, teknoloji transferi ve yönetsel know-how'ın ülke ekonomisine pozitif yayılma etkisi olduğu düşünülmektedir.

3

İstihdam

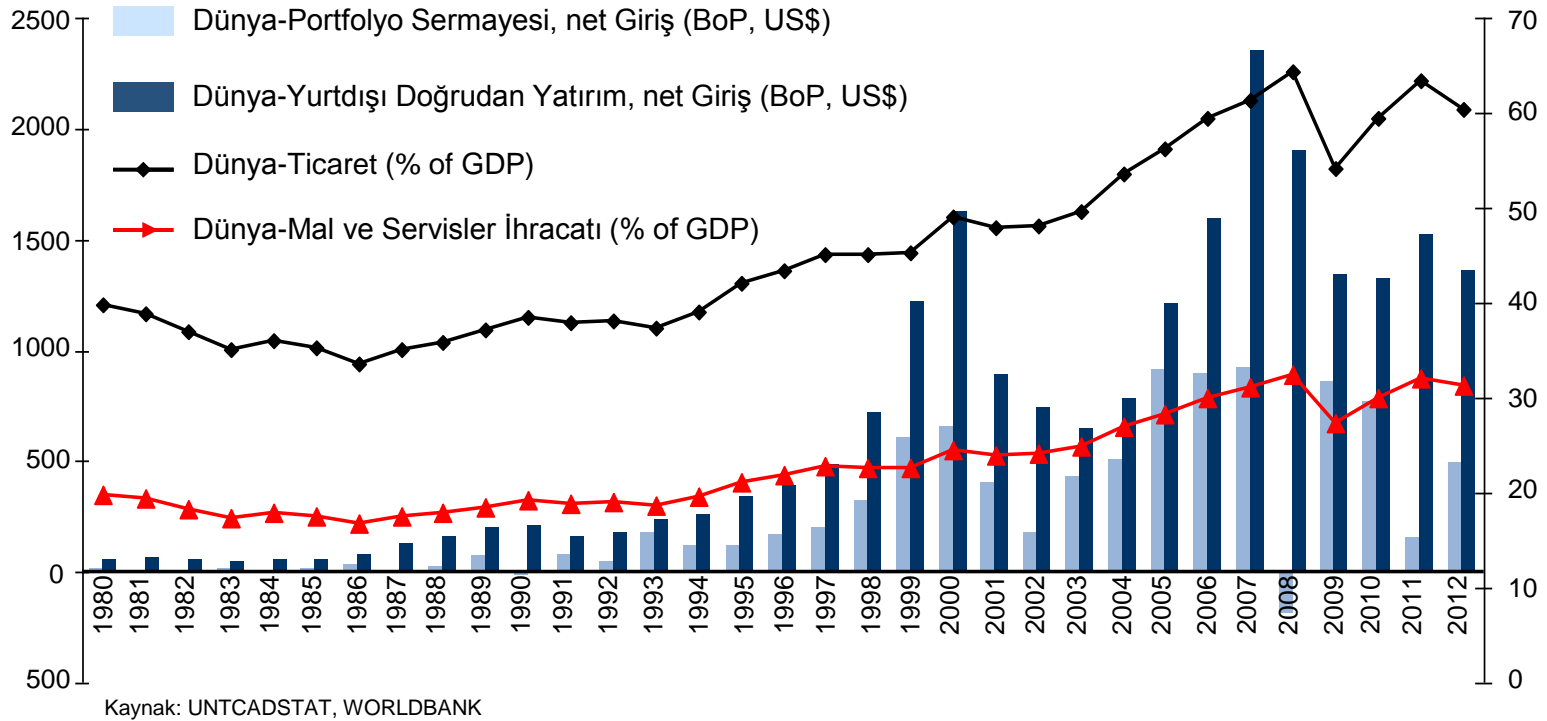
UNCTAD verilerine göre 2008'de 'Çok Uluslu Şirketlerin' sağladığı istihdam 1982'de 15 milyonken 2008'de 77 milyona ulaşmıştır.

4

Küresel Ekonomiye Entegrasyon

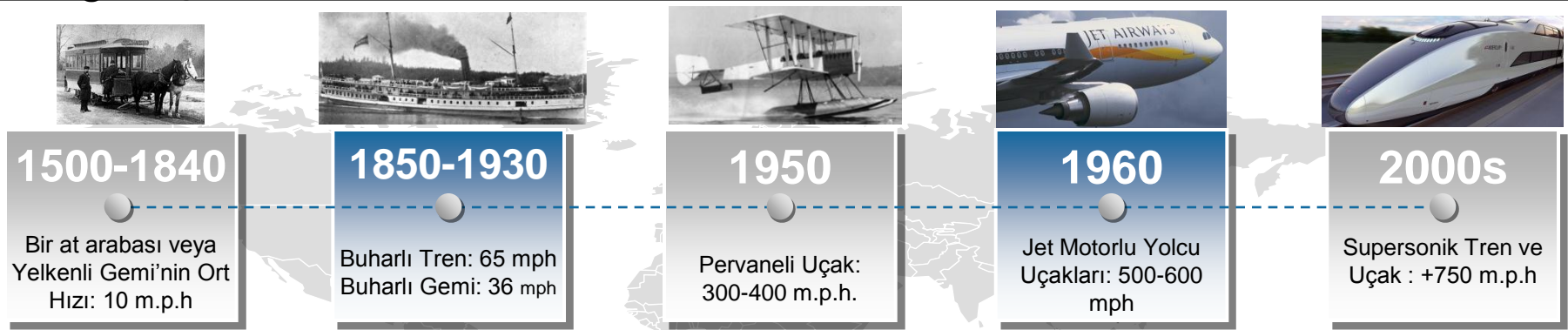
Yabancı Bağlı Şirketler küresel ihracat pazarının 3'te 1'ine sahiptirler. 'Çok Uluslu Şirketler' buldukları ülkenin ihracatını yükseltmektedirler.

Tarihsel olarak Yurtdışı Doğrudan Yatırımlar, 1980'lerde başlayan neo-liberal ekonomik akımın etkisiyle dünya ticaretine paralel bir hızda artmıştır

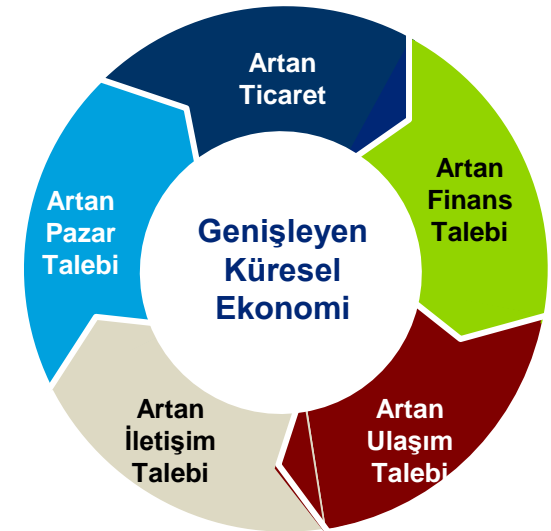
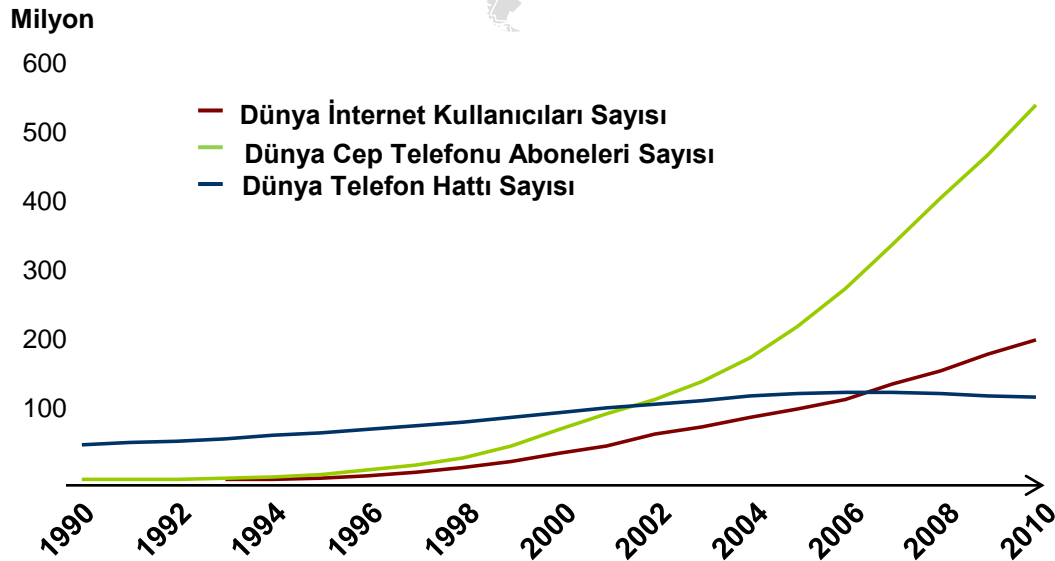

Hızla liberalleşen küresel ekonomide uluslararası ticaret ve yurtdışı yatırımların hacmi hem normatif hem de reel bazda artmıştır.

İletişim ve ulaştırma sektörlerindeki teknolojik gelişmelere bağlı olarak, şirketlerin sürdürülebilir iş modelleri kurabilmesi için küreselleşme sürecinin gerekliliklerinden biri haline gelmiştir

Azalan «Mesafeler» & Artan «Ekonomik Erişim»

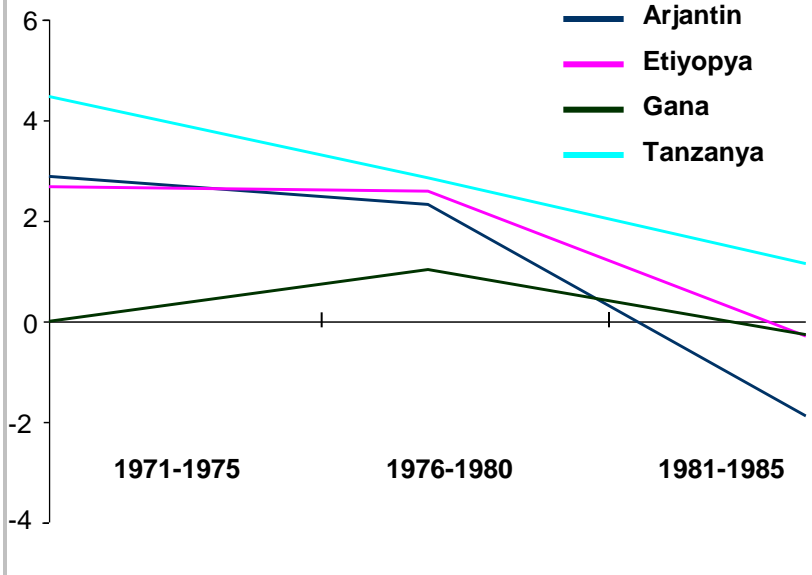

“Devlet müdahaleci ve korumacı” ekonomik kalkınma modelinin 1980’lerde iflas etmesi ve “Serbest Pazar İdeolojisi”nin hızla yayılmasıyla Yurtdışı Yatırımların küresel ekonomideki rolü önem kazanmıştır.

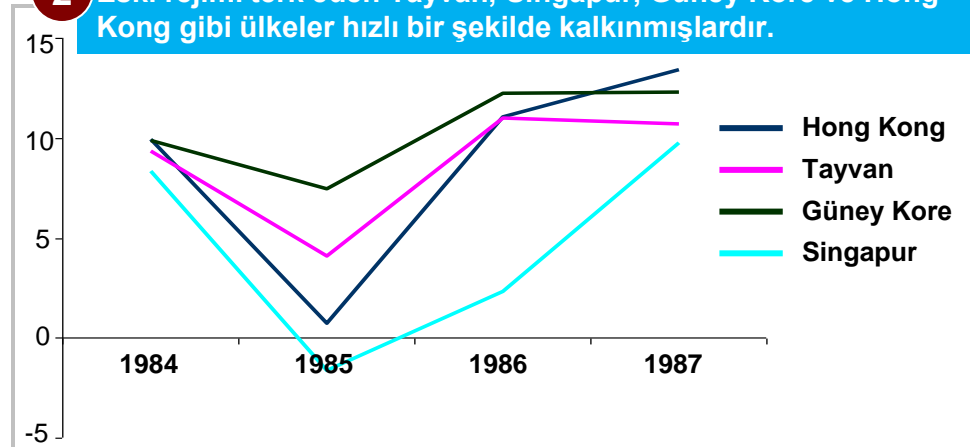
1945 – 1980
Korumacı ve Devlet Müdahaleci

1980 Sonrası
Serbest Pazar Ekonomisi

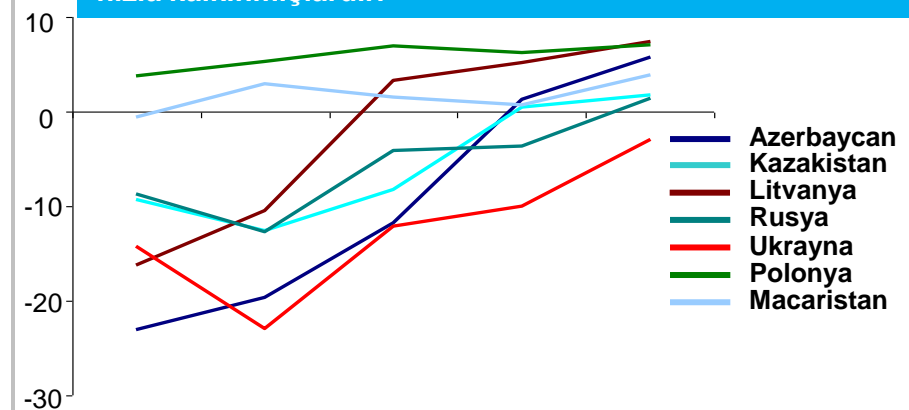
1 Devlet Müdahaleci ve Korumacı Ekonomik Kalkınma programı yürüten ülkelerin ekonomileri iflas etmiş ve ekonomik krizlere sürüklenmişlerdir.

2 Eski rejimi terk eden Tayvan, Singapur, Güney Kore ve Hong Kong gibi ülkeler hızlı bir şekilde kalkınmışlardır.

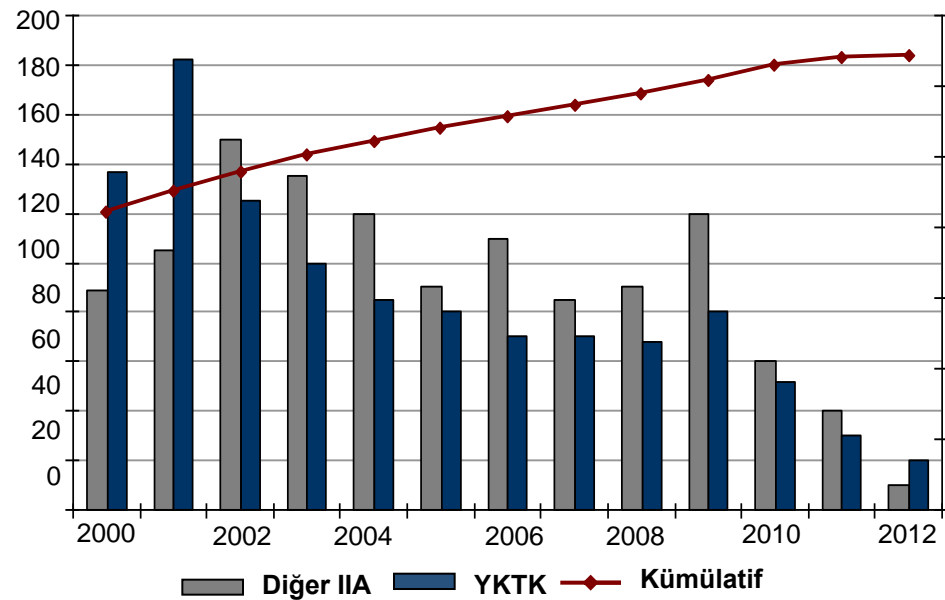

3 Eski rejimin öncüsü Sovyetler Birliği de yıkılmış ve bağımsızlığını ilan eden ülkeler liberal rejime geçtikten sonra hızla kalkınmışlardır.

Uluslararası güvence mekanizmalarının ilerlemesi, uluslararası yatırım ortamını hızla geliştirerek yatırımların çeşitliliğini ve bölgesel kapsamını her geçen gün genişletmektedir.

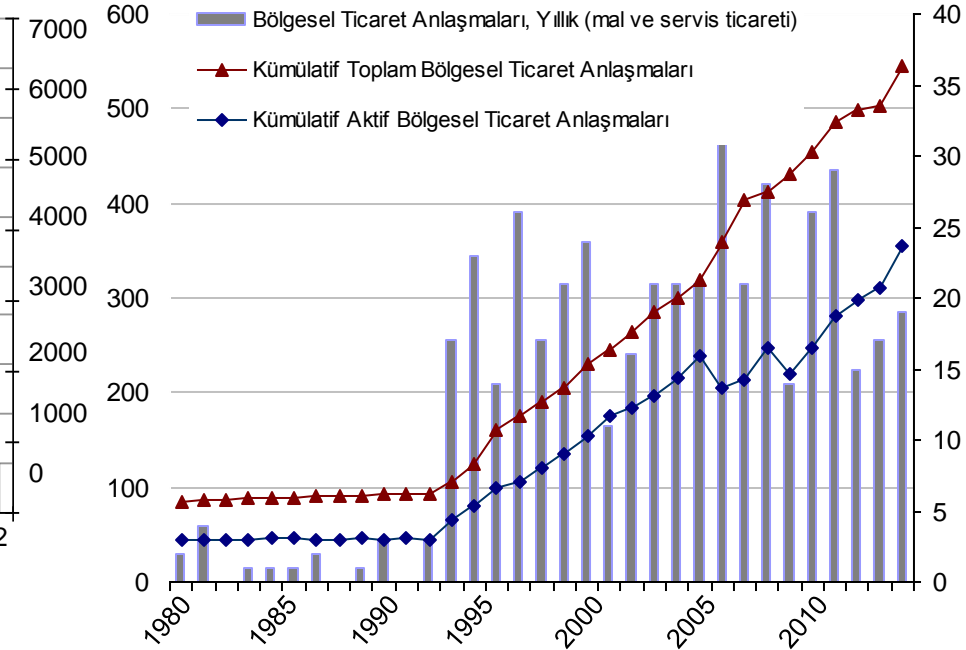
Dünyada İmzalanan (2000-2012) YKTK* ve Diğer Uluslararası Yatırım Anlaşmaları (IIA)

Kaynak: UNCTAD, IIA Database

*YKTK: Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları

Bölgesel Serbest Ticaret Anlaşmaları (1980-2012)

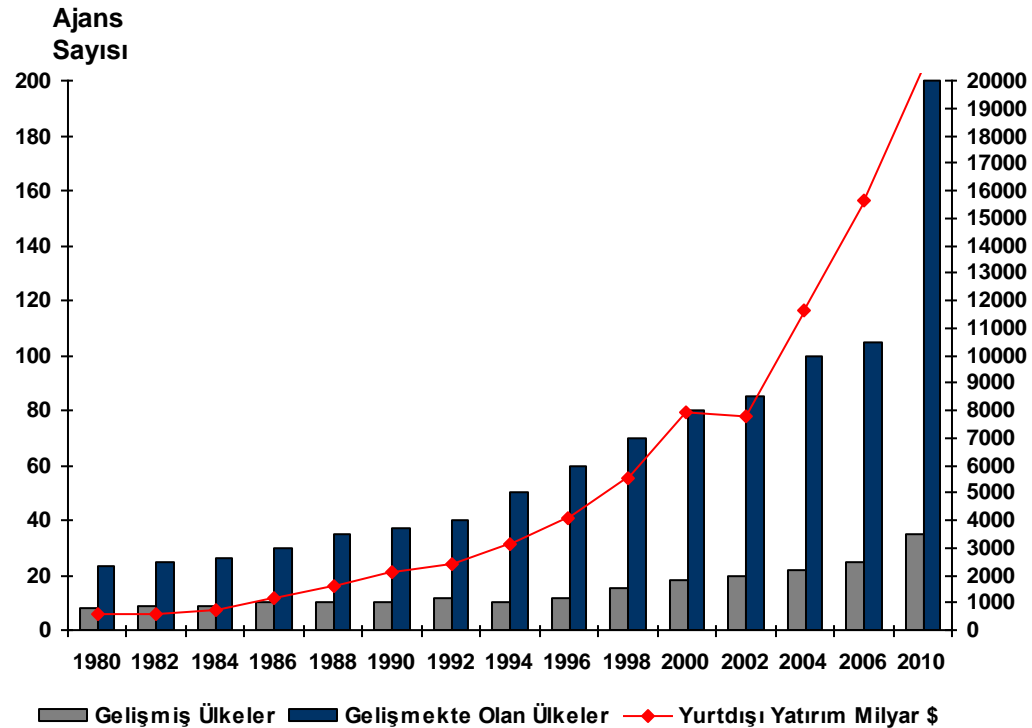
Kaynak: Dünya Ticaret Örgütü Sekreterliği

Yatırım anlaşmaları, yabancı yatırımcılar ve doğrudan yurtdışı yatırımların hukuki çerçevesini oluşturmaktadır. Yatırım yapma özgürlüğü, ulusal muamele, kamulaştırma ve ulusallaştırma, transferler, gayrimenkule erişim, ihtilafların halli, nakit dışı sermayenin değerlendirilmesi, yabancı ülke vatandaşlarının istihdamı ve irtibat büroları gibi doğrudan yabancı yatırımların önemli ilkelerini de açıklamaktadır.

Ülkelerin oluşturdukları «Yatırım Destek Ajansları» da Yurtdışı Yatırımların artmasına katkıda bulunan nedenlerden birisidir.

Yatırım Ajanslarının(IPA) Temel Fonksiyonları

1. Devlet ile olan ilişkilerde, onay alımlarında ve resmi engellerin aşılmasında rehberlik yapmak
2. Ülkenin imajını uluslararası arenada yatırımlar için çekici hale getirmek
3. Mevcut ve potansiyel yatırımcılara hizmet üretmek, karşılaştıkları sorunların çözümüne katkıda bulunmak
4. Ülkenin kalkınma planları ve yatırım fırsatlarını göstererek yatırımcıları araştırmak ve yatırım ortamı yaratmak

Yatırım Ajansları (IPA), son yıllarda ülkelerin Dış Yatırımlara verdiği önemin yansıması olarak hızla yaygınlaşmıştır

İÇİNDEKİLER

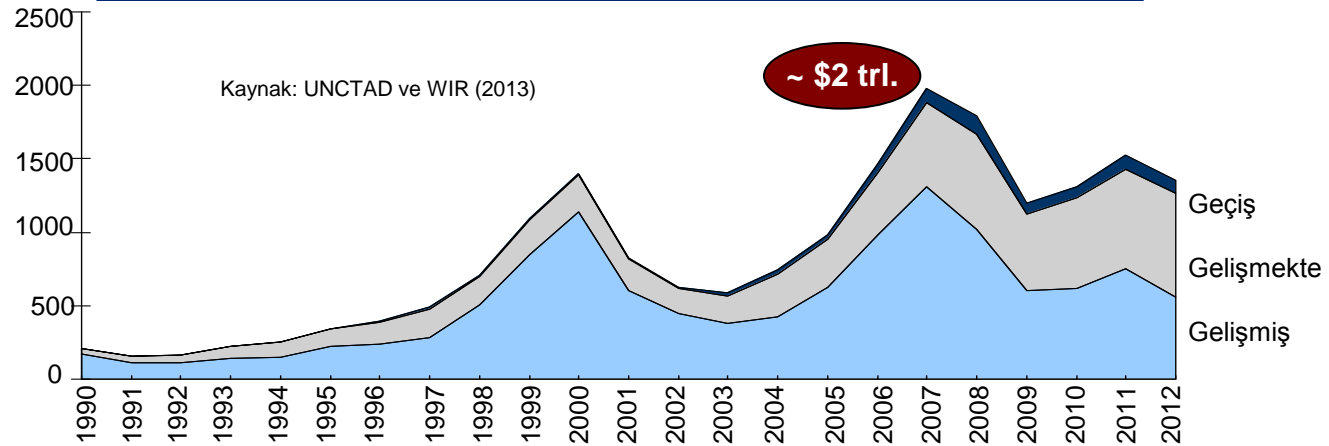
- 1 Yurtdışı Yatırımların Tarihsel Arka Planı ve Kapsamı
- 2 Yurtdışı Yatırımlardaki Tırmanış ve Nedenleri
- 3 Dünyada Yurtdışı Yatırımlar ve Trendler**
- 4 Yeni Oyuncular: Gelişmekte Olan Ülkelerin Yurtdışı Yatırımları
- 5 Türkiye ve Yurtdışı Doğrudan Yatırımlar

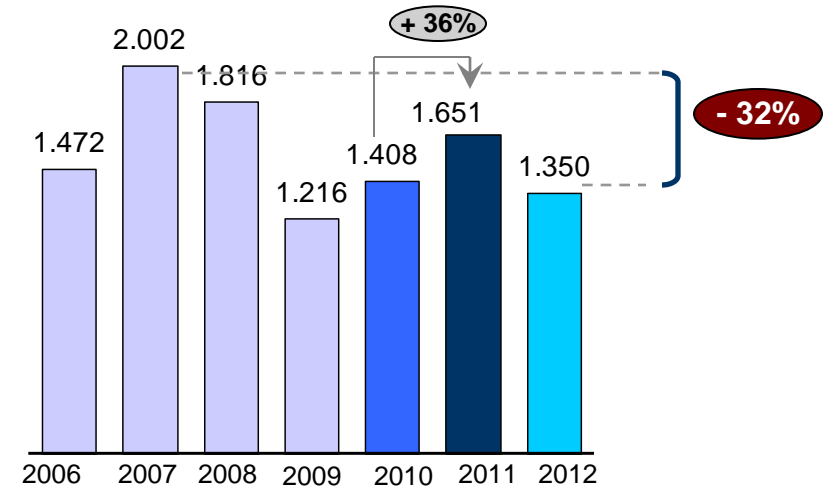
Yurtdışı Doğrudan Yatırımlar küresel ekonomide hızla artmış ve 2007 yılı itibariyle yaklaşık 2 trilyon dolar gibi rekor bir seviyeye ulaşmıştır.

Bu yükselme 2004 yılında başlamış ve hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler tarafından gerçekleştirilmiştir.

Yurtdışı Doğrudan Yatırım Akımları, 1990-2012 Milyar \$

Yurtdışı Doğrudan Yatırım Akımlar, Milyar \$

Küresel Ekonomik Krize bağlı olarak Yurtdışı Yatırım akımları 2007'den itibaren azalmış fakat 2010 yılı itibariyle tekrar yükselmeye başlamıştır.

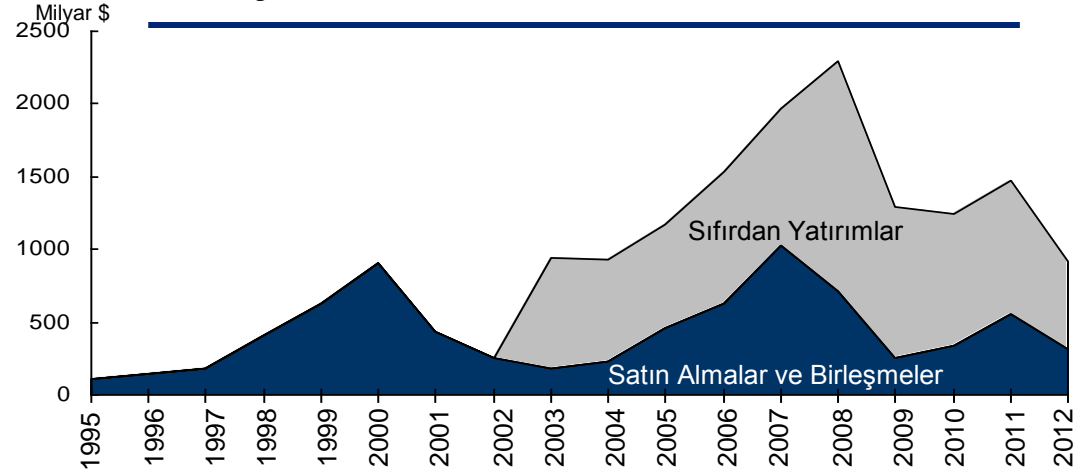
Yine de 2012 toplam yurtdışı yatırım akışları kriz öncesi dönemin %32 altındadır.

Kaynak: UNCTAD, WIR (2013)

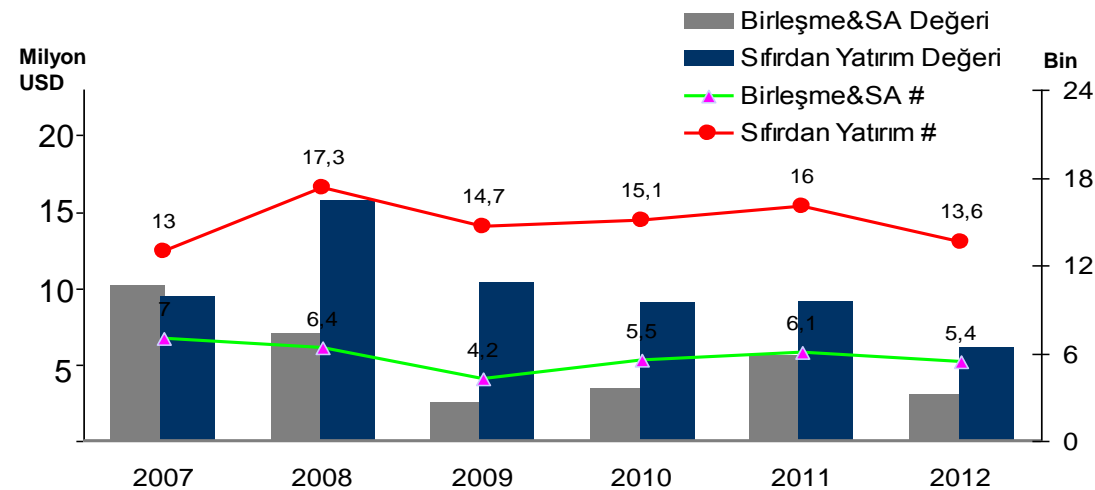
Bu rekor yükselişte özel sermayeli şirketlerin gerçekleştirdikleri Birleşmeler ve Satın Almalar öncül olmuştur.

Birleşmeler ve Satın Almalar 2007 yılı itibariyle rekor seviyeye ulaşmıştır.

Birleşme/Satın Alma & Sıfırdan Yatırımlar 1995-2012

Yatırımlar Toplamı & Proje Sayısı

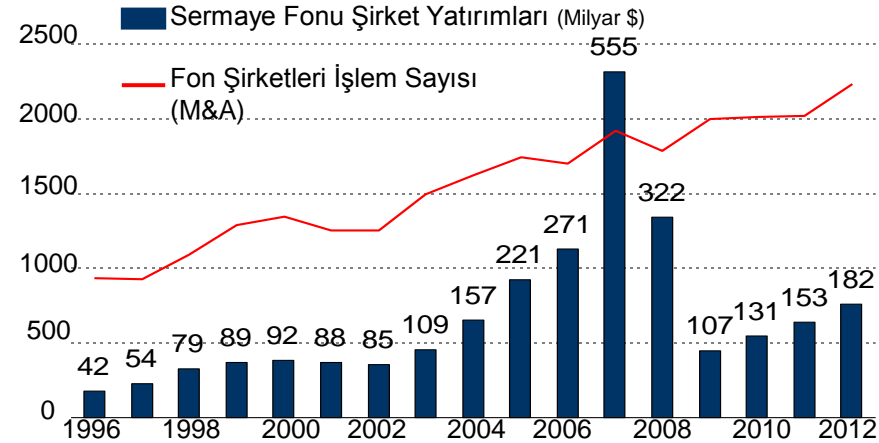

2008 krizinden sonra sıfırdan yatırımların toplam yatırım içinde yüzdesel değeri artarken birleşmeler ve satın almalarda ciddi düşüşler gözlenmiştir. Kriz öncesi dönem istatistiklerine 2012 sonu itibariyle henüz ulaşamamıştır

Kaynak: UNCTAD ve WIR (2013)

Küresel kriz, şirketlerin Yurtdışı Doğrudan Yatırımlarının bileşen kompozisyonunun da değişmesine neden olmuştur.

Kriz öncesinde şirketler yurtdışı yatırımlarında ağırlıklı olarak “öz sermaye finansmanı” kullanırken yurtdışı bağlı ortaklıklarından elde ettikleri karların artmasına bağlı olarak “yeniden yatırılmış kazançlar (reinvestment earnings)” kaynaklı yatırımlarını arttırmışlardır.

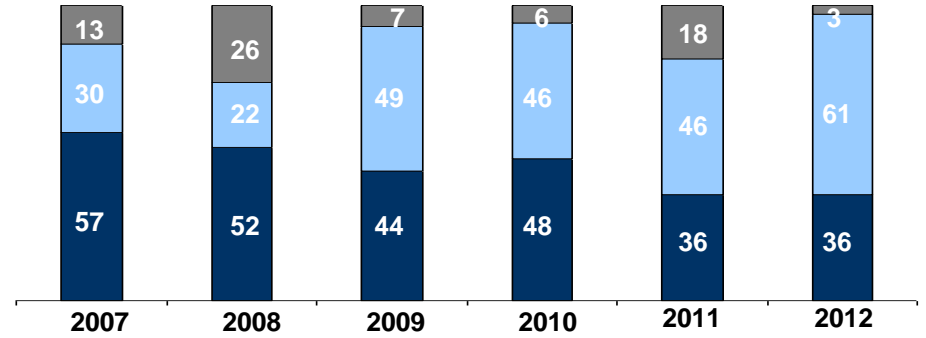

Yurtdışı yatırımların artmasında büyük payı olan özel sermaye fonu şirketleri de krizden etkilenmiş, sponsor oldukları Satın Alma ve Birleşmelerin sayısı artsa da yatırım değerleri düşmüştür.

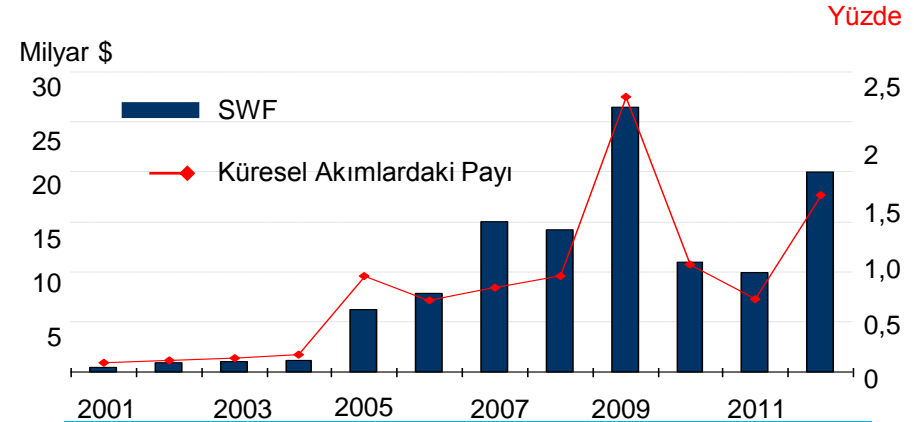
Kaynak: UNCTAD ve WIR (2013)

Copyright © 2014 by DEİK. All rights reserved.

Bileşenlerine göre Yurtdışı Yatırımlar Akımı 2007-2012

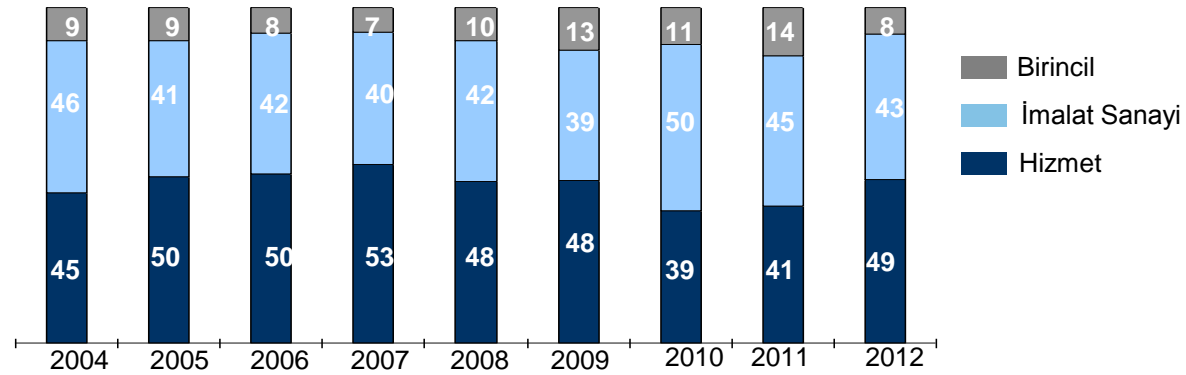
■ Özsermaye ■ Yeniden Yatırılmış Kazanç ■ Diğer

Yurtdışı yatırımlarda görece yeni olan Hazine Varlık Fonları da(SWFs) krizden etkilenmiş ve 2010 yılında \$26,5 milyar dolardan \$10 milyar dolara düşse de 2012 itibariyle tekrar yükselişe geçmiştir.

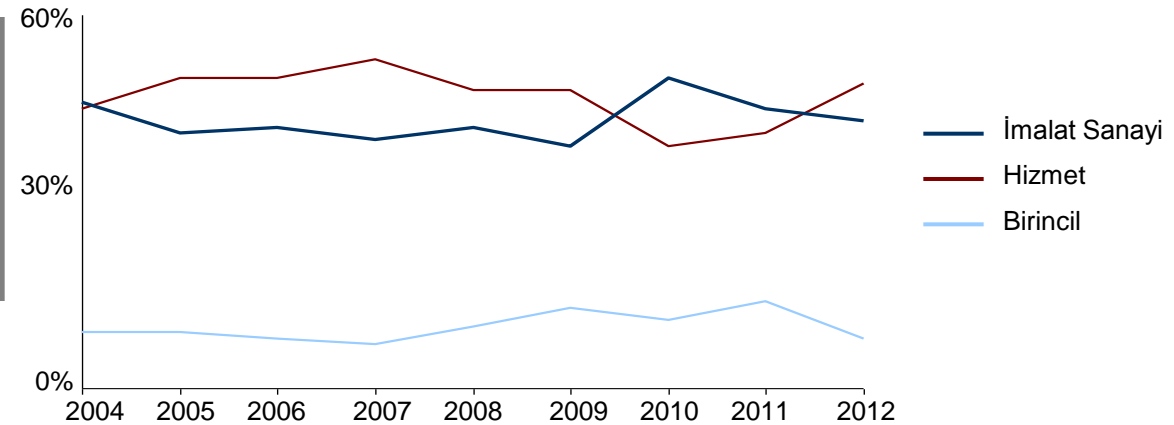
Dış yatırımlar ağırlıklı olarak hizmet sektörüne yoğunlaşmış fakat 2007'den itibaren birincil sektörde ve imalat sanayinde de hızlı yükselmeler olmuştur.

Genel olarak hizmet sektörleri yurtdışı yatırımlarda ağırlığını korumuştur.

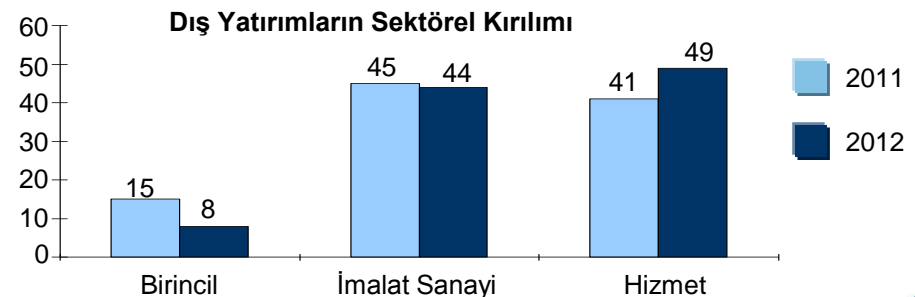
Krizden en belirgin şekilde etkilenen hizmet sektörü olmuştur. Fakat 2010'dan sonra yükseliş trendine girmiştir.

Buna karşılık hem imalat hem de birincil/ana mallar sektörüne yapılan yurtdışı yatırımlar 2012'de azalmıştır.

Kriz sonrasındaki dönemde imalat sanayindeki artış hızlanmış ve neredeyse yurtdışı yatırımların % 50'si imalat sanayisine yönelmiştir.

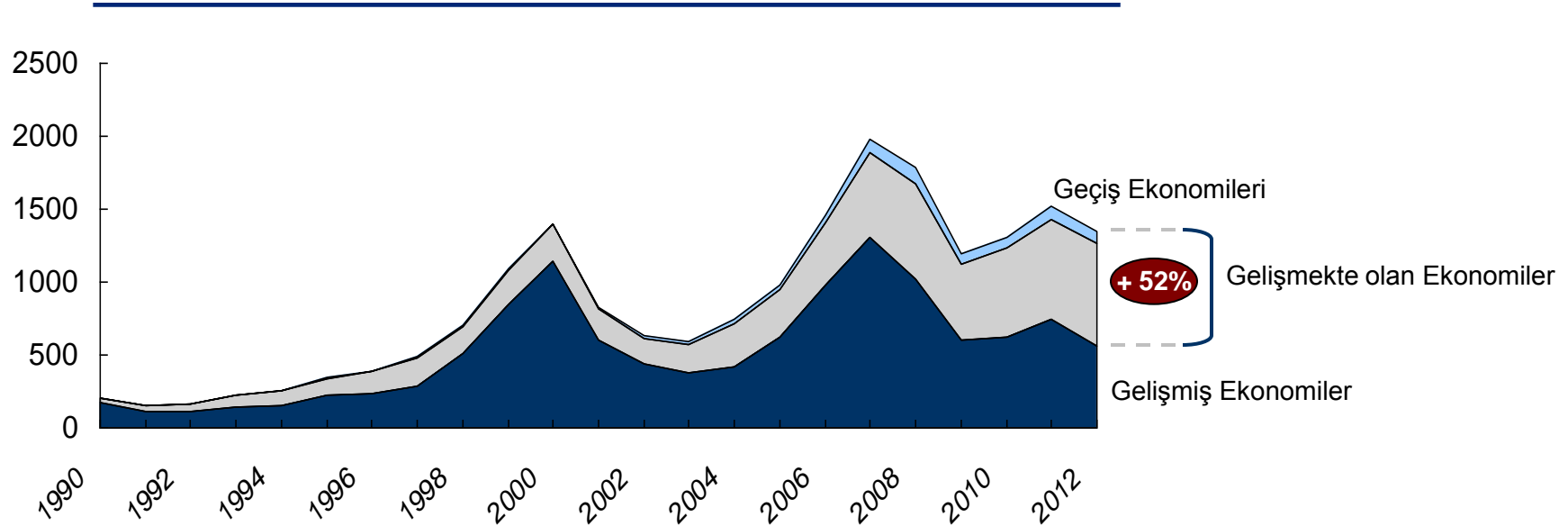
Birincil/ana mallar sektörüne yatırımlar hız kesmiş, hizmet sektöründe ise ciddi düşüşler yaşanmıştır.

Kaynak: UNCTAD ve WIR (2013)

Tarihsel olarak yurtdışı yatırımlar gelişmiş ülkeler tarafından gerçekleştirilirken dinamikler hızla değişmektedir.

Yurtdışı Yatırım Akımları (Bölgesel), Milyar \$

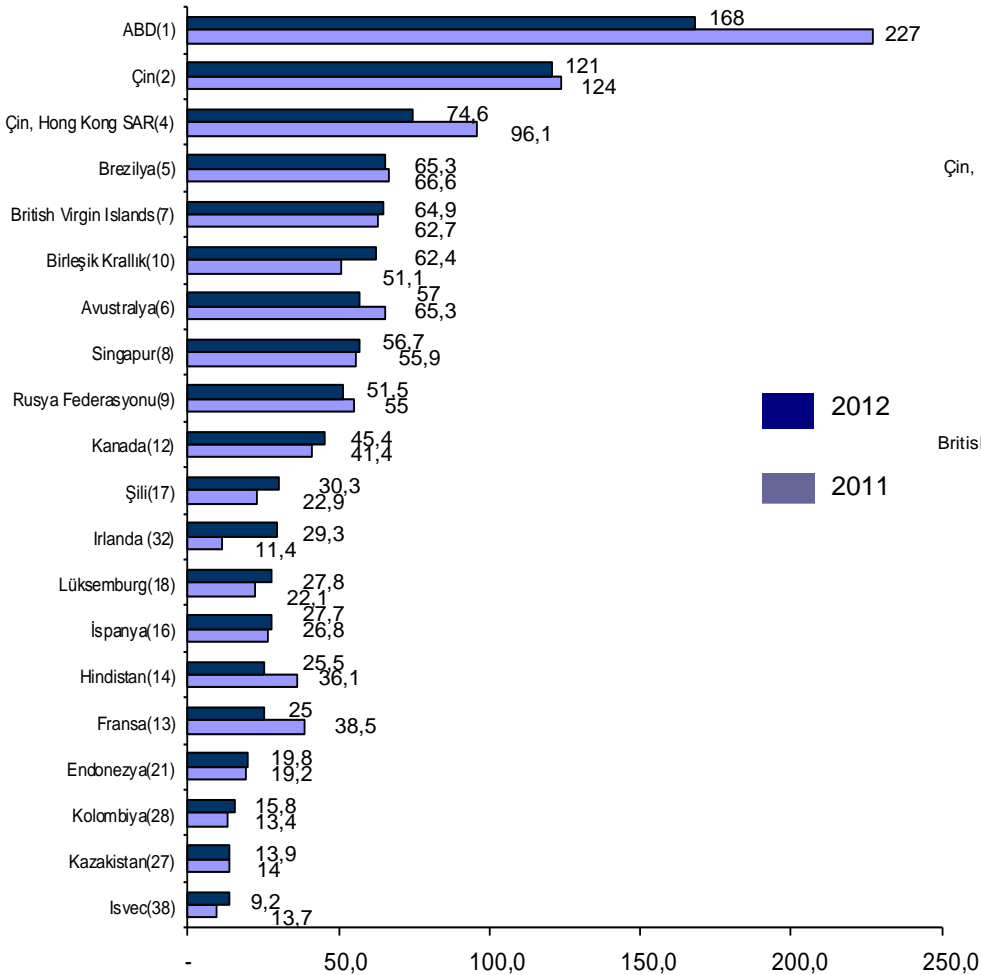

Kaynak: UNCTAD ve WIR (2013)

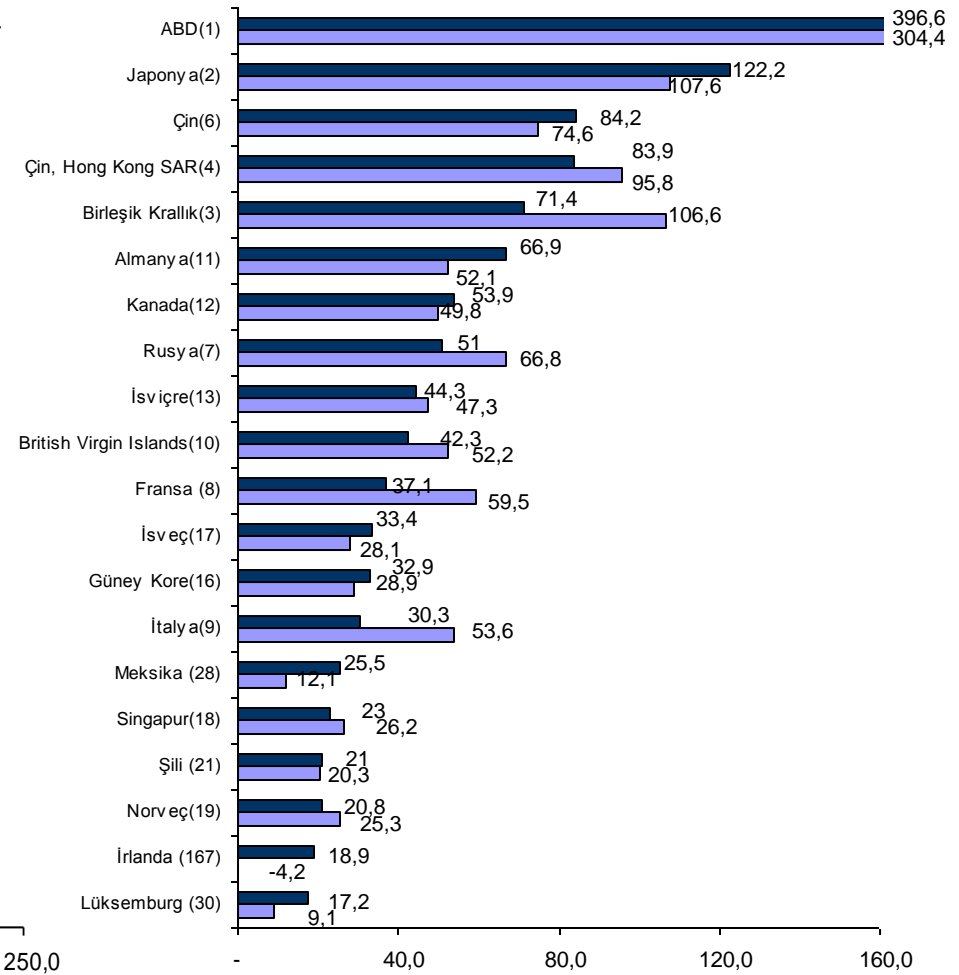
Küresel kriz bütün ülkelerin yurtdışı yatırımlarını etkilese de kriz sonrasında özellikle gelişmekte olan ülkelere yatırımlar artmış ve 2010 yılında, ilk defa gelişmekte olan ve geçiş ülkelerine yapılan yatırımların payı toplam yurtdışı yatırımların %52'sine ulaşmıştır.

Gelişmekte olan ülkeler hem en çok yurtdışı yatırım çeken hem de en çok yurtdışı yatırım gerçekleştiren ülkeler sıralamasında hızla yükselmektedir.

Yurtdışı Yatırım Akımları (Inflow)
İlk-20 Ülke Sıralaması,
2010-2012 (Milyar \$)

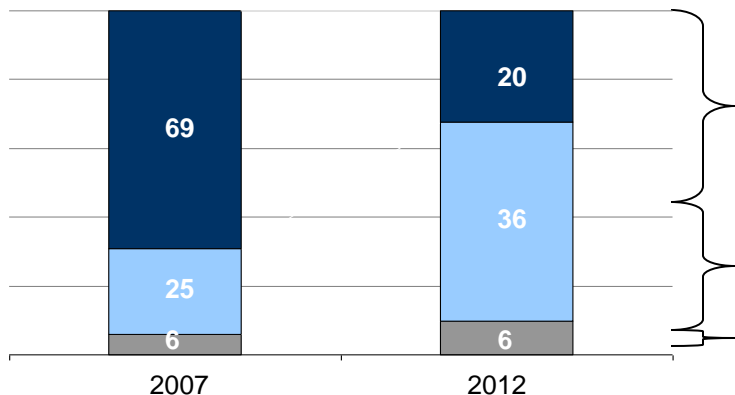
Yurtdışı Doğrudan Yatırım Çıkışları (Outflow)
İlk-20 Ülke Sıralaması,
2010-2012 (Milyar \$)

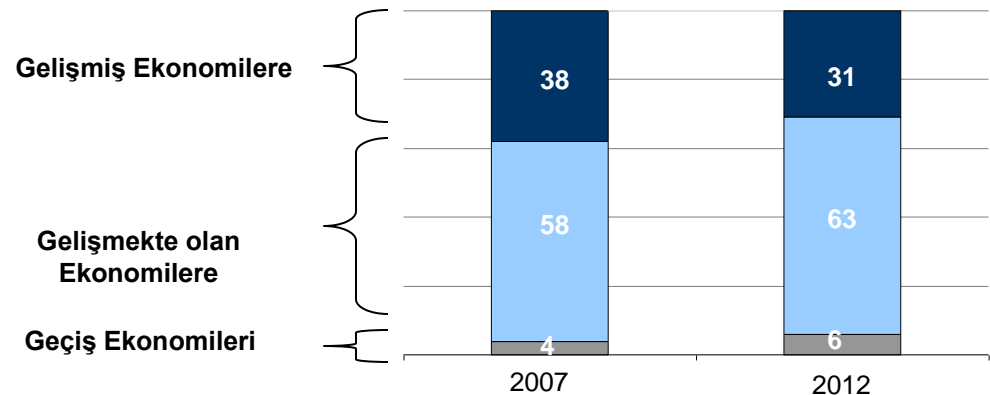
Kaynak: UNCTAD ve WIR (2013)

Gelişmekte olan ülkelere kayan Yurtdışı Yatırımlar 2012 yılında da diğer gelişmekte olan ülkelerin de katkılarıyla artarak devam etmiştir.

Gelişmiş Ülkelerin Yurtdışı Yatırımları

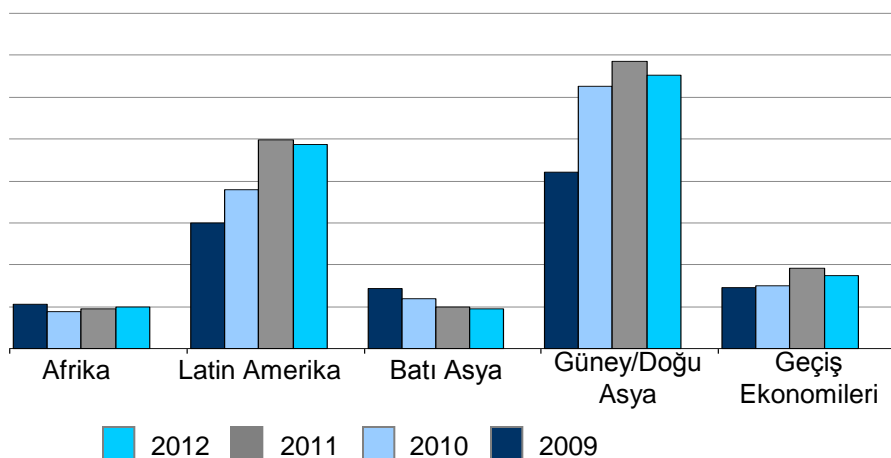

Gelişmekte olan ve Geçiş Ekonomilerin Yurtdışı Yatırımları

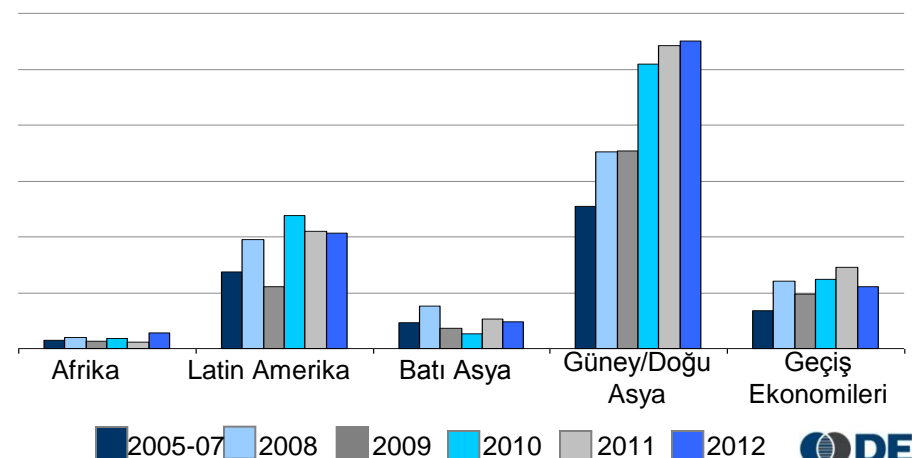

2012 yılında gelişmekte olan ülkelerin yurtdışı yatırımlarının %63'ü gelişmekte olan ülkelere yapılmıştır.

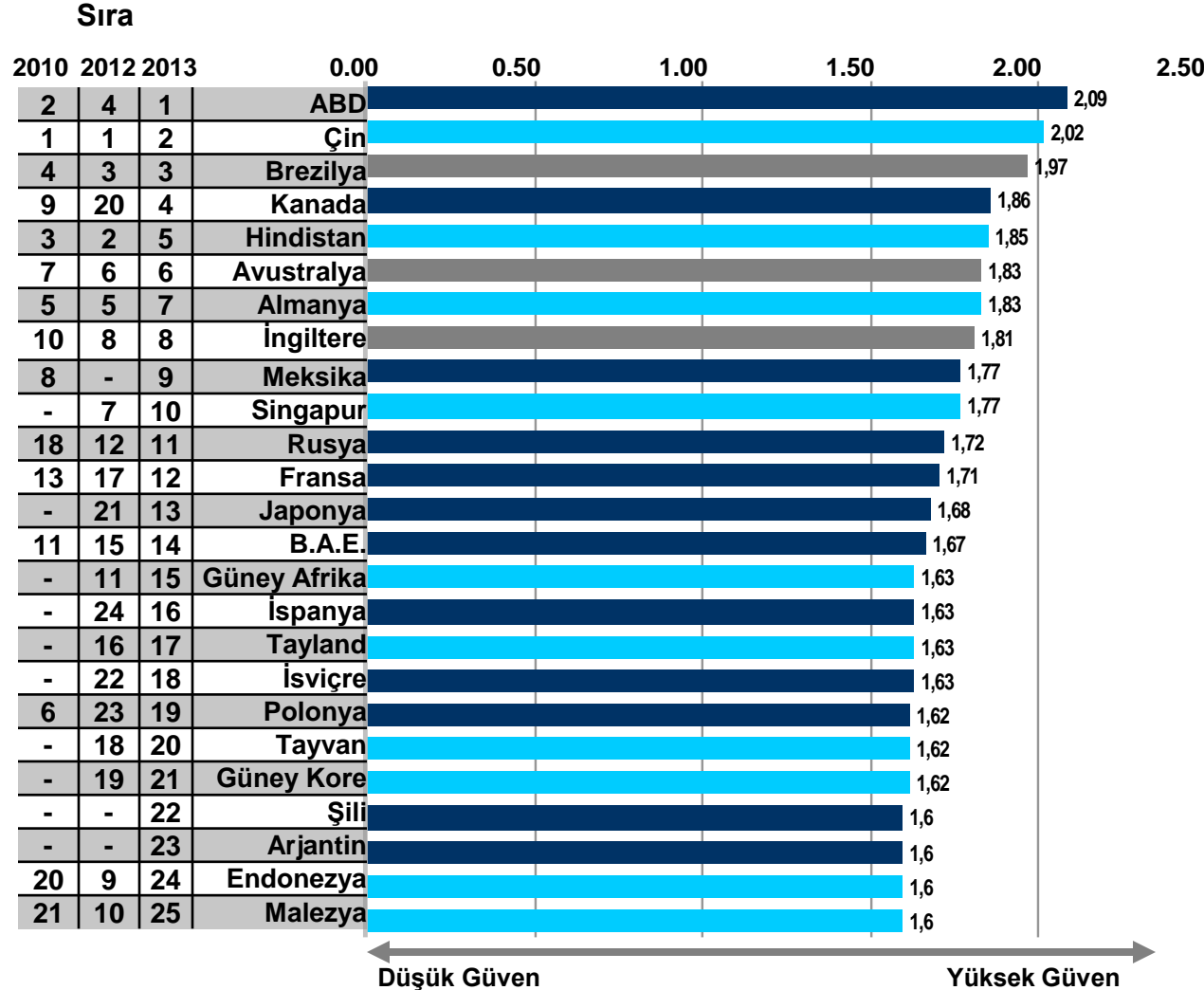
Yatırımların Bölgelere Dağılımı

BRICS ülkelerinden çıkan Yurtdışı Yatırımların Bölgelere Dağılımı

Danışmanlık şirketi AT Kearney'nin 2013 Yatırım Endeksi küresel yatırımcıların kısa vadede son yıllara nazaran daha umutlu olduğunu göstermekte. Gelişmekte olan ülkeler yatırım çekiciliğinde ilk 25 koltuğun 16'sını rezerve etmiş durumda

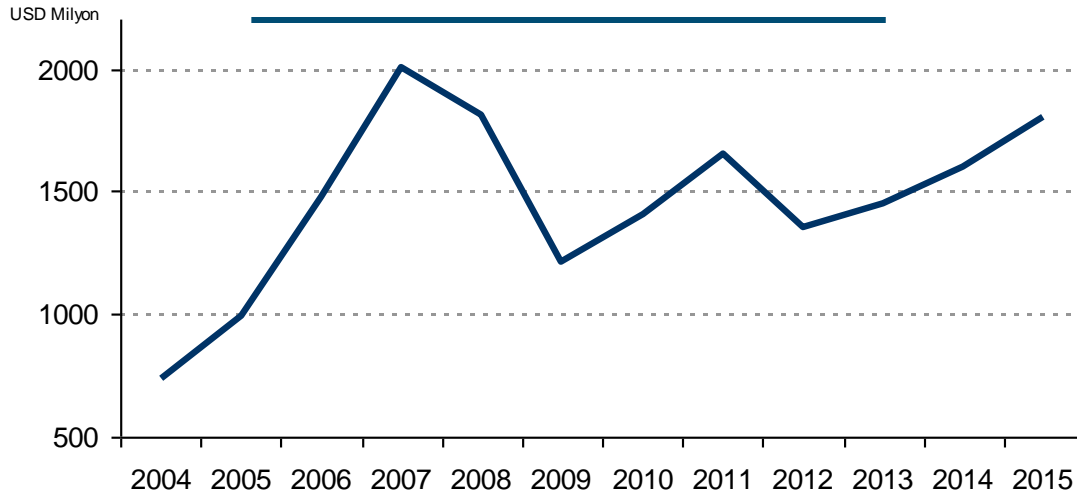
Değerler 0-3 arasında hesaplanır

■ Sıralamayı koruyan ■ Yükselen ■ Düşen

- Kanada ve Avustralya fosil kaynakları ve zengin mineral havzaları ile **Almanya ve İngiltere** çalkantı içindeki AB'de sakin/güvenilir liman olmaları ve cazip yatırım teşvikleri ile yatırımcıların radarlarına girmiş durumdadır
- Arjantin ve Şili'nin yükselişleri **Latin Amerika'nın** artan tükekim harcamalarına önemli bir referanstır. Meksika'nın diğer pazarlara girişte «hub» fonksiyonu öne çıkmaktadır
- **Güneydoğu Asya** güçlenen tüketim alışkanlıkları ve imalat avantajı ile pozisyonunu korumaktadır
- Yatırımcılar **zengin AB tüketici sınıfına** dönük iş modellerine devam edeceklerini belirtmişlerdir
- Girdi maliyeti ve pazara erişim gibi faktörler bazı şirketlerin üretimlerini tekrar **ABD'ye** döndürmeye yöneltmiştir

Projeksiyonlara göre Yurtdışı Yatırımların 2014'te \$1,7 trilyon ve 2015'te \$1,8 trilyona ulaşması beklenmektedir. Yatırımcılar 2014 ve 2015 yılları için olumlu beklenti içerisindedir.

UNCTAD Dünya Yatırım Projeksiyonu

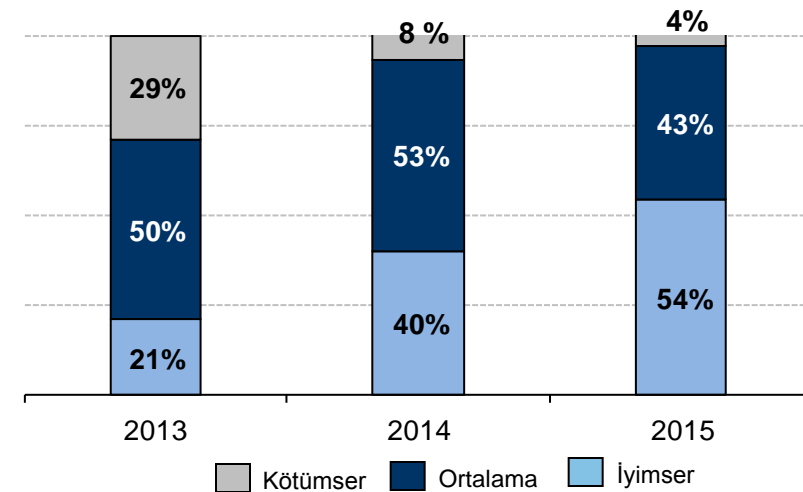

Gelişmekte olan ülkelerin yatırımlarının hız kesmesi, gelişmiş ve geçiş ekonomilerininse yatırımlarını ekonomilerin görece istikrara kavuşmasıyla birlikte hızlandırmaları beklenmektedir.

Küresel Ekonominin Canlanmasının Ana Koşulları

1. Finansal Sektörün istikrara kavuşması
2. Gelişmekte olan ülkelerin kalkınmalarının devam etmesi.
3. Gelişmiş ülkelerdeki teşvik programlarının sonuç vermesi
4. Gelişmiş ülkelerdeki talebin canlanması

Çok Uluslu Şirketler Yatırım Araştırması

2012 verileri 2011 verilerine kıyasla iyimser bir yükselme sergilemesine rağmen küresel ekonomideki belirsizliğin etkisiyle Çok Uluslu Şirketlerin temkinli tutumlarını devam ettirecekleri beklenmektedir.

İÇİNDEKİLER

- 1 Yurtdışı Yatırımların Tarihsel Arka Planı ve Kapsamı
- 2 Yurtdışı Yatırımlardaki Tırmanış ve Nedenleri
- 3 Dünyada Yurtdışı Yatırımlar ve Trendler
- 4 Yeni Oyuncular: Gelişmekte Olan Ülkelerin Yurtdışı Yatırımları
Gelişmekte Olan Ülkelerin Yatırım Tecihleri ve Evreleri
BRIC Ülkeleri**
- 5 Türkiye ve Yurtdışı Doğrudan Yatırımlar

Gelişmekte olan ülkelerin yabancı yatırımlara bakış açısı küresel ekonominin evrimiyle hızla değişmekte ve yurtdışı yatırımlar artık ülkeden sermaye çıkışı olarak görülmemektedir

Gelişmekte olan ülkeler özellikle 1990'lardan sonra daha global bir düzlemde küresel değer zincirine entegrasyon odaklı hükümet teşvikleriyle desteklenen dış yatırımlara yönelmişlerdir.

1. DALGA: 1960 – 1980'ler

- İthal ikameci ticari ilişkiler
- Hammadde ve Pazar Arayışı
- Ticaret ağlarının genişletilmesi
- İmalat Sektörü
- Ağırlıklı olarak Latin Amerika
- Bölgesel: İç pazara ve bölgedeki diğer kalkınmakta olan ülkelere yönelik
- Hükümet güdümlü

2. DALGA: 1980 – 1990 ortaları

- İhracat odaklı ticari ilişkiler
- Gelişmekte: Hammadde, Pazar ve ucuz işgücü
- Gelişmiş: Pazar ve küçük boyutlarda stratejik aktif / varlık genişlemesi
- Teknoloji, marka ve pazarlama kapasiteleri artırma isteği
- Servis sektörleri (finans ve iş çözümleri)
- Ağırlıklı olarak Asya ülkeleri
- Bölge dışına açılım
- Hükümet yönlendirmeli

3. DALGA: 1990 sonrası

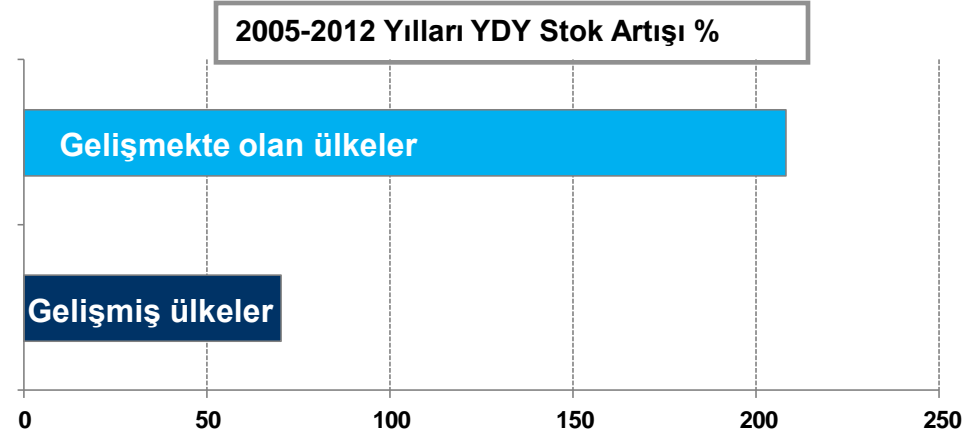
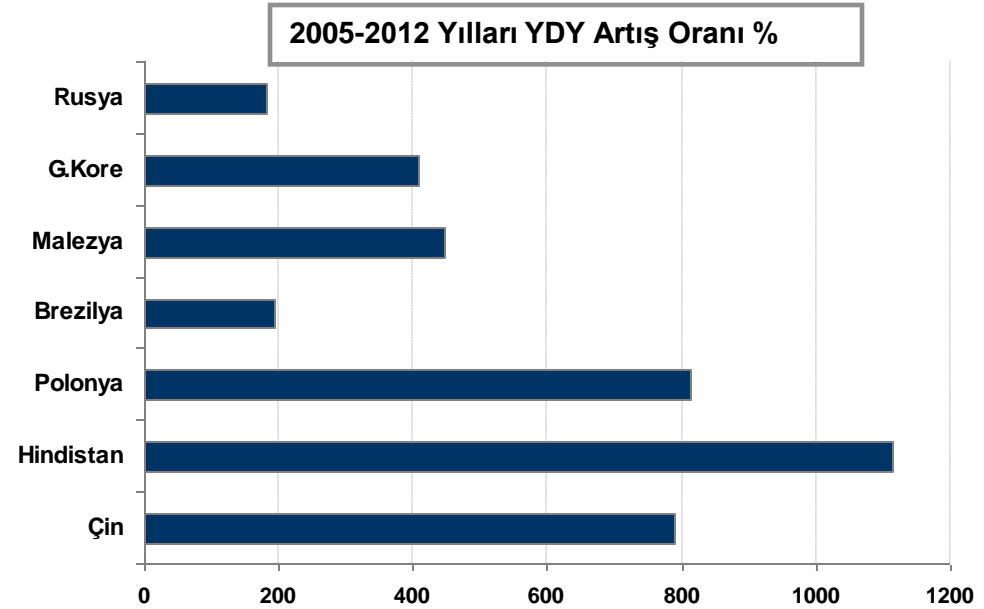
- Küresel Değer Zincirine Entegrasyon
- Aktif / varlık genişlemesi
- Pazar kontrolü ve pazar gücünü artırma (özellikle ham madde)
- Üretimde etkinliği artırma
- Ölçek ekonomisi hedeflemesi
- Bilgi yoğun sektörler
- Asya, Rusya, Latin Amerika ve Afrika
- Gelişmekte olan ülkeler de dahil olmak üzere daha global
- Hükümet destekli / teşvikli

- ✓ **1995'te 335 milyar ABD\$ olan dış yatırım stoğu 2005'te 1,4 Trilyon \$'a ulaşmıştır**
- ✓ **Dış yatırım stoğu 5 Milyar \$'ı geçen gelişmekte olan ülke sayısı 1995'te yalnızca 5 iken bu sayı 2005'te 27'ye ulaşmıştır**
- ✓ **2007'de 7 gelişmekte olan ülke firması dış yatırım stoğu en yüksek 100 TNC listesine girmiştir. (UNCTAD, WIR 2006)**

Dünya Bankası'nın araştırmaları, küresel büyüme dengelerinin gelişmiş ülkelere kaymakta ve bu ülkelerin önemli yatırım kaynakları ve dinamikleri haline geldiğini göstermektedir

Yatırım Beklentileri

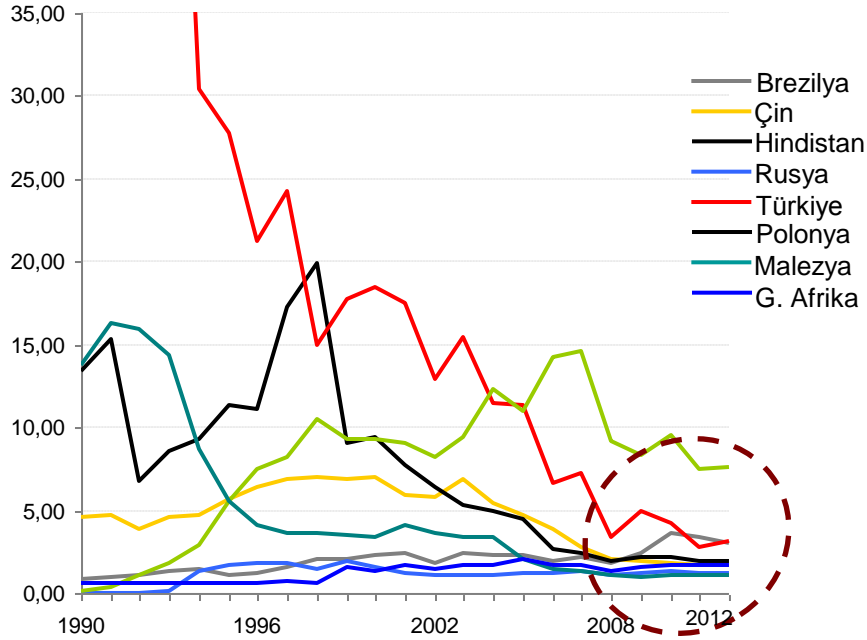
- Gelişmekte olan ekonomilerin 2011-2025 arasında yüzde 4,7 oranında büyümesi öngörülmektedir
- Önümüzdeki dönemde gelişmekte olan ekonomilerin global GSYİH'deki oranı % 36 dan %45 e yükselmesi beklenmektedir
- Brezilya, Hindistan, Güney Kore, ve Endonezya'nın Çin'i yakalaması ve ekonomik dinamizm, büyüklük ve küresel ekonomiye entegrasyon hususlarında da gelişmiş ülkeleri yakalamaları beklenmektedir
- Küresel ekonomiye hızlı entegrasyonun sözü geçen ülkelere ciddi ekonomik ve politik güç ve etki kazandıracığı öngörülmektedir
- Gelişmekte olan ülkeler kaynaklı yatırımların %60'ını oluşturan BRIC (Brezilya, Rusya Federasyonu, Hindistan ve Çin) ülkelerinin ağırlığının devam etmesi beklenmektedir

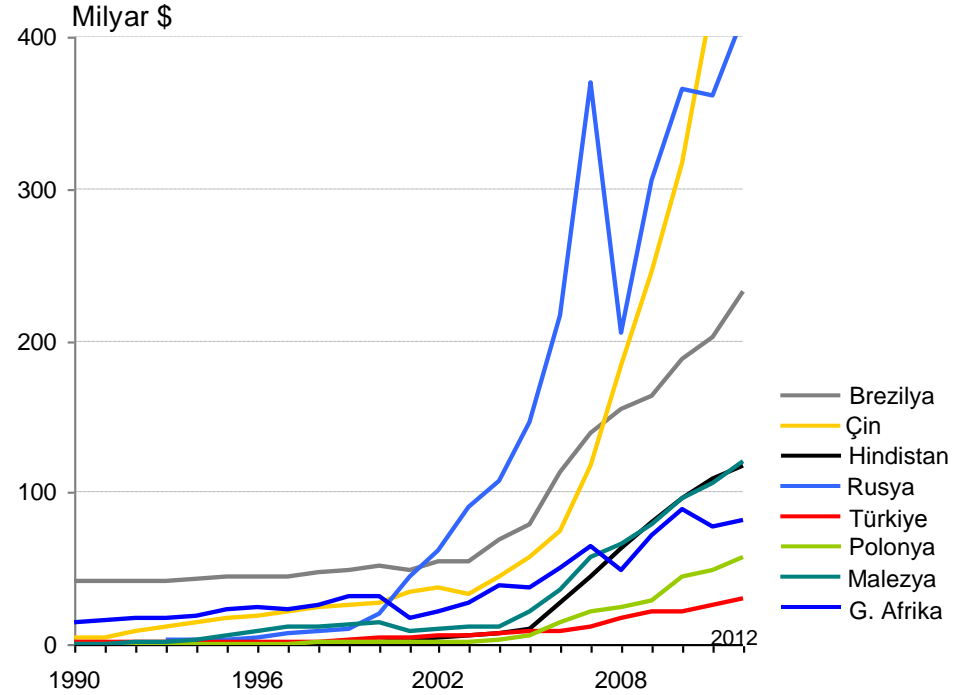
Kaynak:UNCTAD, WIR 2013

Gelişmekte olan ülkeler(özellikle BRIC), 2000'ler ile birlikte ülkelerine çektikleri yatırımla karşılaştırılabilir ölçüde yurtdışında yatırım yaparak, birbirleriyle benzeşen istatistiklere ulaşabilmiştir

Yatırım Girişi/ Yatırım Çıkışı (1990-2012)

Gelişmekte Olan Ülke Yatırımları ve Türkiye

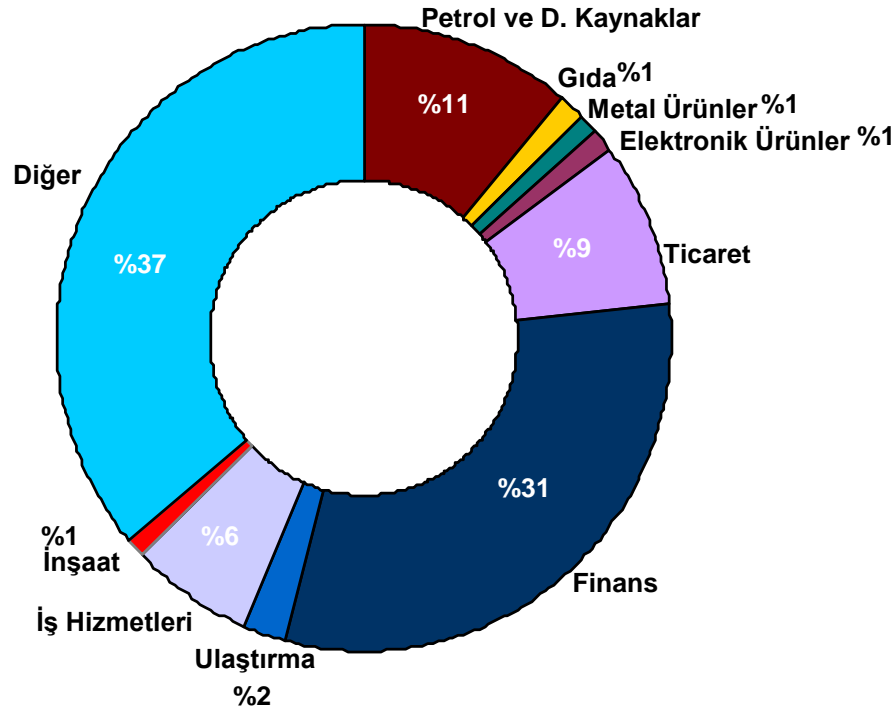

Türkiye serbest ekonomiye geçmesiyle birlikte gerek ticaret hacminde gerek aldığı yatırımlarda hızlı bir ivme yakalamıştır. Aynı artış hızı dışarıya yapılan yatırımlarda yakalanamamıştır. Alınan Yatırım/Yapılan Yatırım oranı BRICS ülkelerine göre çok yüksektir.

Yurtdışı yatırımlar konusu Türk Ekonomisine son 10 yılda giren, yeni bir girişimdir !

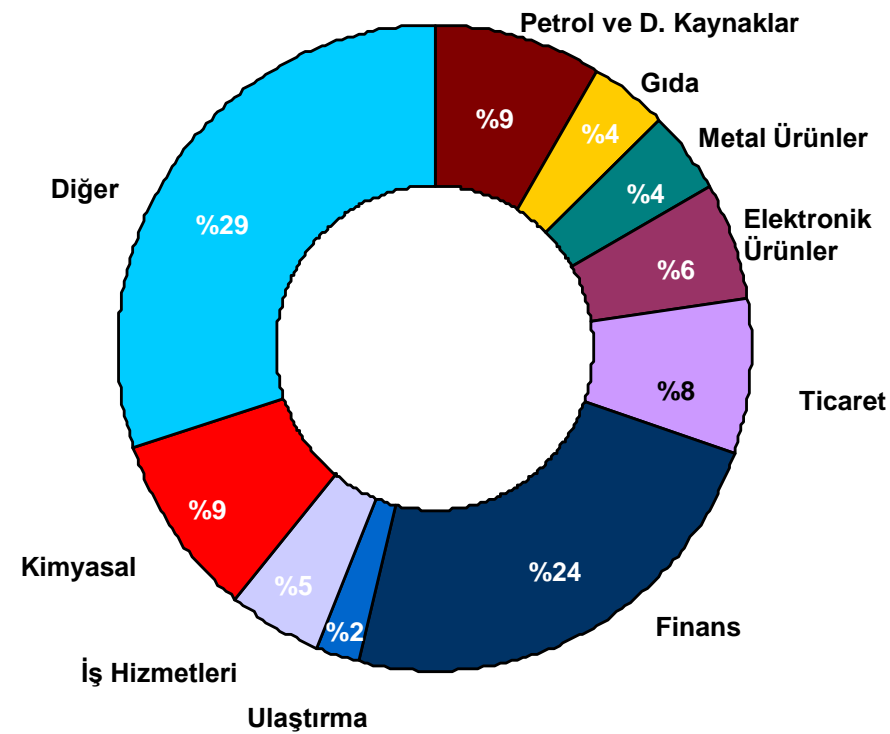
Finans, Ticaret ve Doğal Kaynaklar Yurtdışı Yatırım alanının lokomotif sektörleri konumundadır. Sektörel kırılım ülkelerin gelişmişlik düzeyinde paralellik gösterse de geliş ekonomilerdeki sektörel çeşitlilik öne çıkmaktadır

Gelişmekte Olan Ülkeler

TOPLAM YATIRIM 2012 İTİBARI İLE 4.5 TRİLYON \$

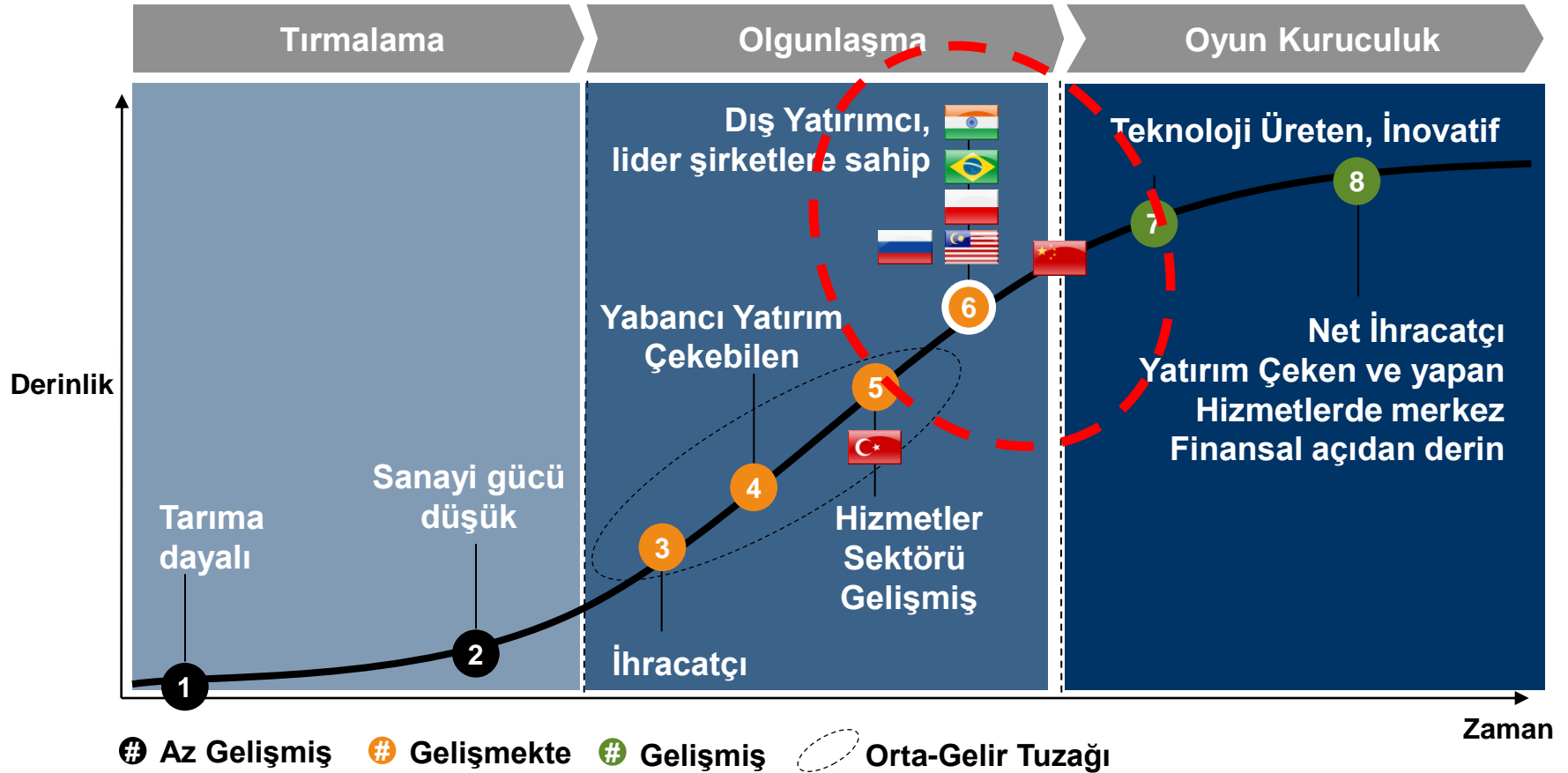
Gelişmiş Ülkeler

TOPLAM YATIRIM 2012 İTİBARI İLE 18.6 TRİLYON \$

Not: "İş Hizmet" faaliyetleri kapsamında gerçekleşen yatırımın, gelişmekte olan ülkelerin % 37'si ve tüm dünyadaki yatırımların da %16'sı olmak üzere 2008-2010 döneminde Hong Kong'da gerçekleşmiştir. Bu veri Hong Kong'daki yatırım holdinglerinin verilerini de içermektedir.

Söz konusu gelişmekte olan ülkeler yatırım evriminde “Olgunlaşma” evresinin sonuna yaklaşmışlardır. Çin’in bu evreyi de geçerek kısa bir süre içinde “Oyun Kuruculuk” evresinde yer alacağı görülmektedir

Peki nereden çıktı bu 'yeni yatırımcılar'?

Yeni Yatırımcıların Başarı Faktörleri

Yeni dış yatırımcılar

1 İç Pazarları çok hızlı büyüdü

Bu nedenle gelirleri/ciroları hızla arttı; yeni yatırımlar için sermaye biriktirebildiler. Ayrıca düşük nüfuslu enerji ihracatçısı ülkelerin dış yatırım dinamosu iç pazar değil, artan enerji ihracatı gelirlerinin bir kısmını dış yatırımda kullanmaları oldu.

2 Maliyet Avantajları Vardı

İşçilik, vergiler, yatırım maliyetleri düşük olduğu için gelişmiş rakiplerini pazarda saf dışı bıraktılar. Bazı örneklerde hammadde avantajına sahip oldular. Hammadde fiyatları yükseldikçe rakipsizleştiler.

3 Know – How Transferi Yapıtlar

Uzun süre gelişmiş ülkelerden kendi ülkelerine gelen yabancı yatırımlara beraber çalıştılar, ortak oldular. Bu sayede hem teknoloji transferi yaptılar ve modern yönetim tekniklerini içselleştirdiler.

4 Bazı iş birimlerinde uzmanlaştılar

İlk üç gelişme yeni yıldızları belirli iş birimlerinde uzmanlaştırdı ve gelişmiş ülke menşee rakiplerinin önüne geçirek onları alt etmelerini sağladı.

5 Devlet destek ve teşvikleri güçlüydü

Devletleri çeşitli araçlarla (korumacılık, teşvikler, üniversite işbirliği ve finansman) bu şirketleri besledi ve uzmanlaştırdı. Ayrıca, ABD ve Avrupa ile ilişkileri yakın olan ülkeler serbest ticaret, tercihli ticaret, teknoloji transferi gibi avantajları yakaladılar.

Yatırımlar alanında önde gelen ülkelerin “lider şirketleri” incelendiğinde Petrol-Doğalgaz şirketlerinin her zaman aslan payını aldığı görülmektedir

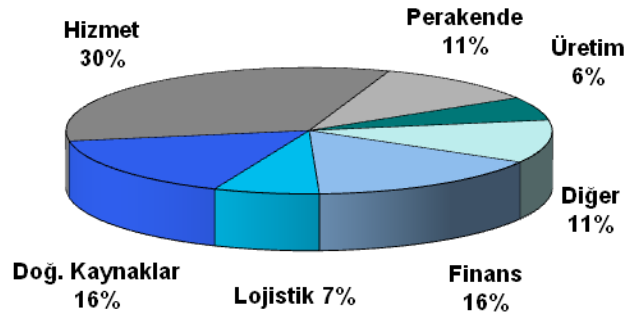
Ülke	Şirket
Çin 	CNPC (Petrogas), Sinochem Group(Petrogas), Huaneng Group(Enerji), CNOOC(Petrogas) Citic Group(Finans) COSCO(Lojistik), Sinotras(Lojistik), China Shipping Company(Lojistik) Lenovo(Bilişim), ZTE(Telekom), Sinosteel(Metalurji), SAIC(Otomotiv) CSCEC(İnşaat)
Hindistan 	Tata(Holding), Videocon(Holding), ONGC(Petrogas), Reliance(Petrogas) Ranbaxy(İlaç), Reddy's(İlaç), Sun(İlaç) HCL(Bilişim), WIPRO(Bilişim), Hindalco(Aliminyum)
Polonya 	PKN Orlen(Petrol), PGNiG(Gaz), PKO BP(Finans) Asseco(Bilişim), Maspex(Gıda), Bioton(İlaç), Barlinek(Üretim)
Brezilya 	Petrobras(Petrogas) BR Distribuidora(Yakıt), Brasken(Petrokimya), Vale do Rio Doce(D.Kaynak) Telemar(Telekom), Telefónica(Telekom)
Malezya 	Petronas-Petroliam Nasional Bhd (Petrol), YTL Corp.Berhad (Enerji) Berhad (Telekom), Maxis (Telekom) Genting Berhad (Turizm), Sime Darby Berhad (Hizmet)
Rusya 	Gazprom(Petrogas), Rosneft(Petrogas), Lukoil(Petrogas), Surgutneftegas(Petrogas) Sberbank(Finans), Norlisk (Metalurji) Sistema(Telekom), UES(Enerji)

1. Bir Bakışta ÇİN ve Yurtdışı Yatırımları

Özellikle 99'da başlatılan "Go Global" projesi ile birlikte yurtdışı yatırımları artmıştır. Devlet güdümlü olarak etkin bir şekilde dış yatırımlar idare edilmektedir. Küresel Şampiyonlar yaratmak adına büyük küresel markalara ve enerji ihtiyacını karşılayabilmek için de doğal kaynaklara ulaşmak, dış yatırım adına stratejik öneme sahiptir. Büyük şirketlerin tamamına yakını devlet ortaklı bir yapıya sahiptir. 2012 ile birlikte 500 milyar \$'a yaklaşan dış yatırım stoğuna sahiptir.

Çin YDY Stoğu (509 Milyar \$, 2012)

Çin dış yatırımları ve gerçekleştirilen önemli şirket birleşmeleri

2011

- CPC - Portugal's Galp's : 4800 \$
- CIC - GDF Suez: 3270 \$
- CTGG - EDP: 3520 B \$
- CCIP - Makhteshim Agan: 2400 \$
- Sinochem - Elkem: 2170 \$

2010

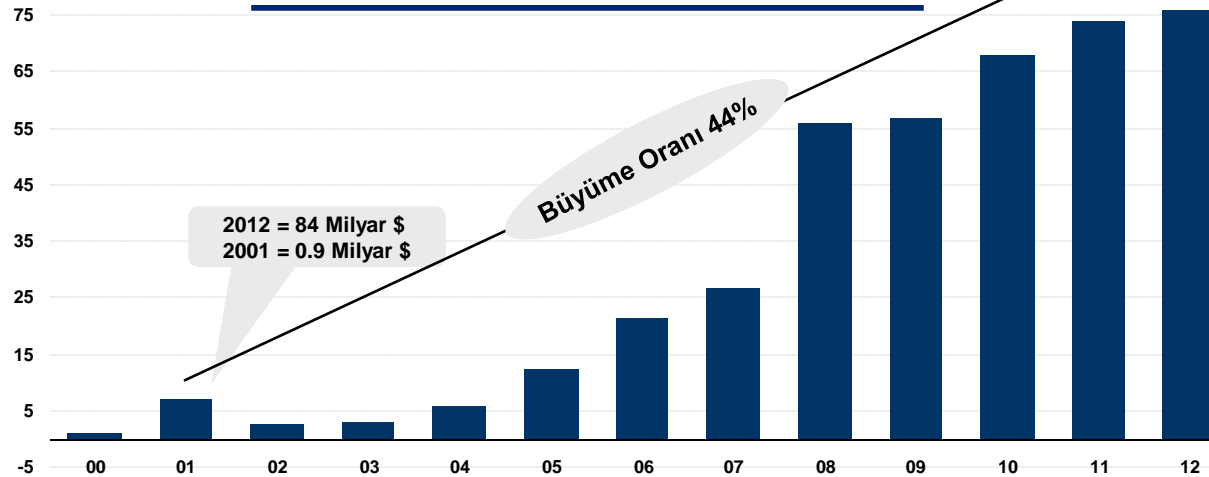
- CIC - Penn West Energy: 1200 \$
- CNOOC - Bidas: USD 3100 \$
- Chinalco - JV with Rio Tinto: 1350 \$
- Sinopec&Shell - Arrow Energy: 3200 \$
- East China Mineral - Jupiter: 1200 \$
- Sinopec - Conoco: USD 4650 \$
- Sinochem - Peregrino Field: 3070 \$

2012 Yatırımlarında ilk 10 Ülke (Milyar \$)

1. Hong Kong: 71289 \$
2. Japan: 7380 \$
3. Singapur: 6539 \$
4. Tayvan: 6183 \$
5. ABD: 3130 \$
6. Güney Kore: 3066 \$
7. Almanya: 1471 \$
8. Hollanda: 1144 \$
9. İngiltere: 1031 \$
10. İsviçre: 878 \$

Kaynak:MOFCOM

Yurtdışı Yatırım Akışı 2000-2012 (Milyar \$)

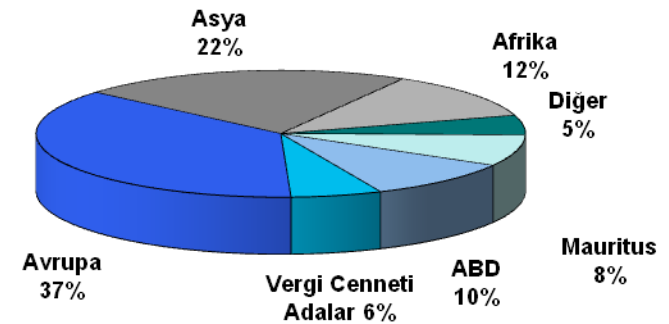
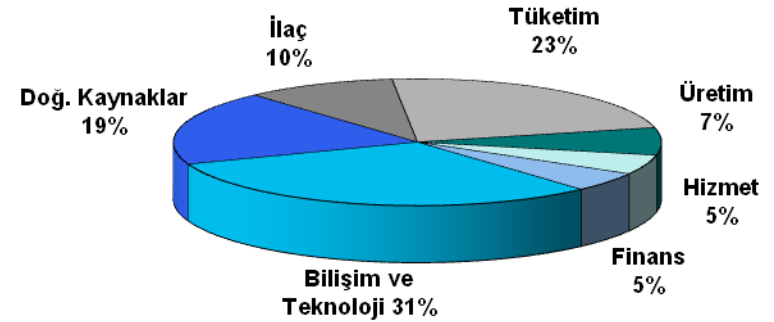
2. Bir Bakışta HİNDİSTAN ve Yurtdışı Yatırımları

Özel sektör güdümlü, devletin yönlendirici rolü bulunmakta. YDY'lerin çoğu gelişmiş ülkelere yapılmaktadır. 2009'da dış yatırımlarda krizden dolayı düşüş olsa da tekrar toparlanmayı başarmıştır. Medikal, savunma sanayi ve eğitim sektörleri gibi alanlarda serbestleşme dış yatırımları Hint firmalar için daha cazip bir duruma getirmektedir. Gelişmekte olan bölgeler Hint YDY'leri için stratejik önem arz etmektedir. 2025'e kadar Hint şirketlerinin gelişmekte olan ülkelere en fazla yatırım yapan kurumlar olması beklenmektedir. Beklentiler Çin yatırımlarını, bu bölgelerde geçmektedir. 2200'e yakın Hintli firmanın yatırımlarını dış ülkelere yayması planlanmaktadır.

Yatırımcı	Sektör	Şirket	Ülke	Milyar \$
Mittal	Metal	Arcelor	Luxemburg	44
TATA	Metal	Corus	İngiltere	12,2
Hindalco	D.Kaynak	Novelis	Kanada	6
ONGC	Petrogas	Imperial	İngiltere	2,8
TATA	Otomotiv	Jaguar	ABD	2,3
Suzlon	Enerji	Repower	Almanya	1,7
Essar	D.Kaynak	Global Algoma	Kanada	1,6
TATA	D.Kaynak	Prima	Endonezya	1,3
Spirits Whyte	Gıda	Mackay	İngiltere	1,2
GMR	Enerji	Intergen	Hollanda	1,1

Yatırımcı	Sektör	Ülke	Milvar\$
National Power Corp.	Petrogas	Iran	5,2
GAIL	Kimyasallar	S.Arabistan	4,2
TATA	Metal	Vietnam	3,5
ONGC	Petrogas	Iran	3
ONGC	Petrogas	Iran	2
Era	Petrogas	Zambia	1,8
ITES	Bilişim	Malezya	1,7
Videocon	Elektrik	Polonya	1,7
National Power Corp.	Petrogas	Endonezya	1,5

Hindistan YDY Stoğu (118 Milyar \$, 2012)

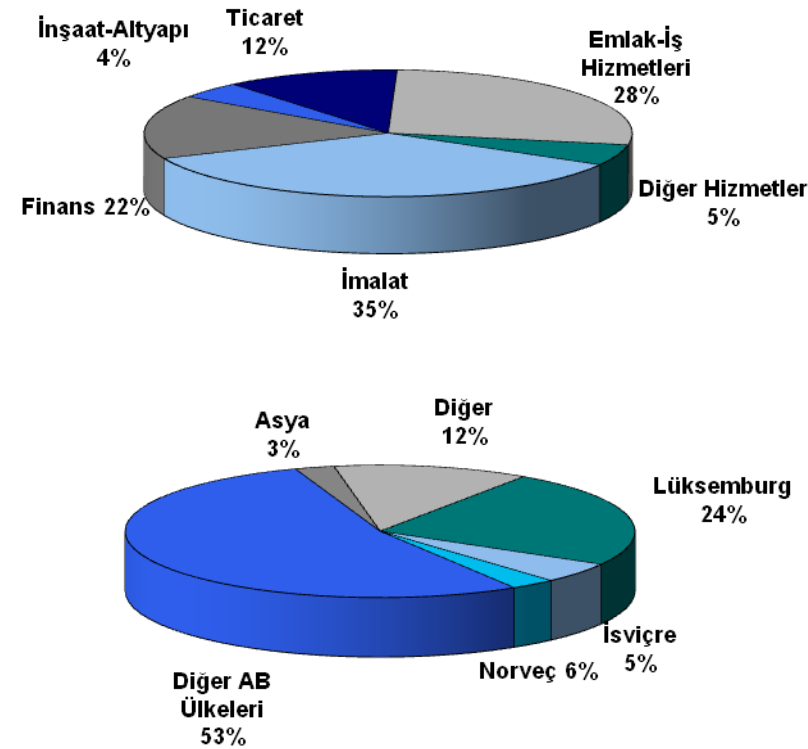
Source: Indian Ministry of Finance

3. Bir Bakışta POLONYA ve Yurtdışı Yatırımları

- Polonya için Dış Yatırımlar, son 5 yılda Polonyalı şirketlerin büyümesi ve uluslararası arenada olgunlaşması ile birlikte, küçük ticari ilişkilerin ötesine geçmeye başlamıştır. Gelişmeler, 2004'te başlayan AB üyeliği ile paralellik göstermektedir. KİT'ler devlet destekli olarak yurtdışına açılmaya başlamıştır. Serbest piyasa politikası ile özel sektördeki büyük kurumlarını pazar dinamikleri dahilinde serbest bırakmıştır.
- Uluslararası fonlar için hem kaynak hem de geçiş noktası görevini sürdürmesi, Polonya'nın Dış Yatırımlarda daha etkin bir konuma gelmesini sağlamıştır.
- Yeni AB üyesi ülkeler arasında Polonya YDY büyüklüğü ve kaynağı ile lider konumundadır.
- Temel olarak Polonya için YDY'ler 2 gruba ayrılabilir. Bu başlıklar; KİT veya özel sektördeki büyük kurumların, rekabet avantajını elde etmesi ve yeterli olgunluğa erişmesiyle, yurtdışına açılmaları (sadece ihracat kapsamında değil, yeni yatırım alanları olarak) ikinci olarak da; ÇUŞ'ların, vergi ve regülatif düzenlemelerden avantaj elde edebilmeleri adına kendi birimleri arasındaki fon akışından doğan YDY'ler olarak tanımlanabilir.
- Polonya'nın YDY'si dahilinde yaklaşık %30'luk bir dilim "sermaye geçişi" olarak tanımlanmaktadır. Bu durumda geriye kalan 2/3'lük dilim ÇUŞ'ların gerçek manada uluslararası arenadaki mal/hizmet üretimi olarak tanımlanabilir.
- Polonya 2012 yılı itibariyle 63 ikili yatırım anlaşması, 92 ikili vergi anlaşması imzalamıştır.
- Polonya devleti "Ulusal şampiyonlar" yaratarak belirli bir büyüklüğe ulaşan kurumları ile daha etkin bir rekabet üstünlüğü sağlamayı planlamıştır. Ancak hükümetin bu alandaki tutarsız politikaları ve özelleştirmelerdeki kafa karışıklığı yatırımlar için şu aşamada ayak bağı konumundadır.

Polonya YDY Stoğu (58 Milyar \$, 2012)

Kaynak: National Bank of Poland

İÇİNDEKİLER

- 1 Yurtdışı Yatırımların Tarihsel Arka Planı ve Kapsamı
- 2 Yurtdışı Yatırımlardaki Tırmanış ve Nedenleri
- 3 Dünyada Yurtdışı Yatırımlar ve Trendler
- 4 Yeni Oyuncular: Gelişmekte Olan Ülkelerin Yurtdışı Yatırımları

- 5 Türkiye ve Yurtdışı Doğrudan Yatırımlar**
2011-2013 Türk Yatırımlarının Genel Görünümü
Yurtdışı Yatırımlarda Devlet Desteği
Türk Şirketlerinin Yurtdışı Yatırım Amaçları
Türk Yurtdışı Yatırımcılarının Gelecek Projeksiyonları

Yurtdışı Yatırımlar, Türkiye için 'yeni' bir olgu olmamakla birlikte son yıllarda ivme kazanmaya başlamış bir konudur

Türkiye'de Yurtdışı Yatırımların Gelişme Süreci

İlk Yabancı Yatırımcılar

70'lere Kadar Yatırım Çıkışı Finans ve Devlet Kaynaklı

Öncülerin Gelişmesi

ve Yurtdışına Açılma
İnşaat Şirketleri Aktif

Küreselleşen Yatırımlar Dönemi

İlk yabancı bankanın, "Banque de Constantinople"nin, kuruluşu

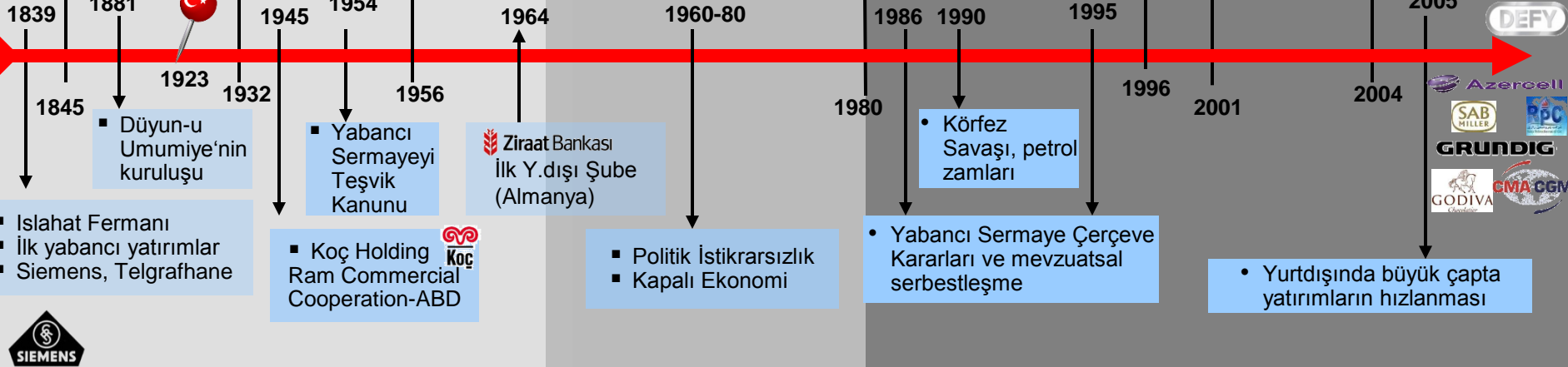

TCDD-Eurofima (İsviçre), ICF & BCC (Belçika) ortak girişimleri

Serbest Ekonomiye geçiş, YDY giriş ve çıkışının desteklenmesi

Ekonomik Kriz
Yatırım çıkışlarında %71'lik düşüş
Tek Parti Hükümeti başlangıcı

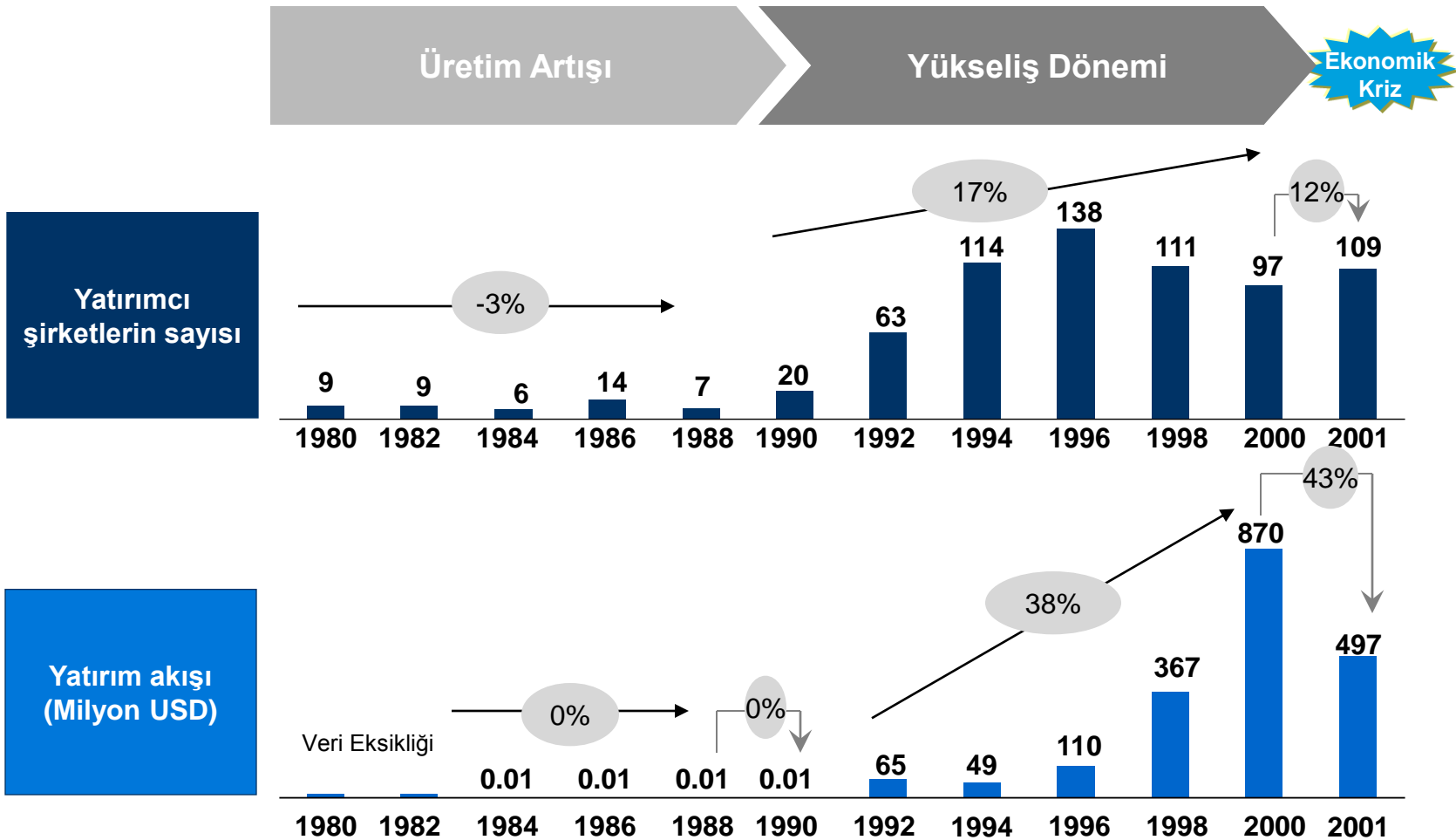
İlk Dış Yatırım: İşbankası
Almanya/Mısır Şubesi

2000'lerin başından itibaren Yatırım Çıkışı ve Girişi katlanarak artmıştır. Yurtdışına yapılan yatırım oranı, diğer gelişmekte olan ülkelere nazaran alt seviyededir.

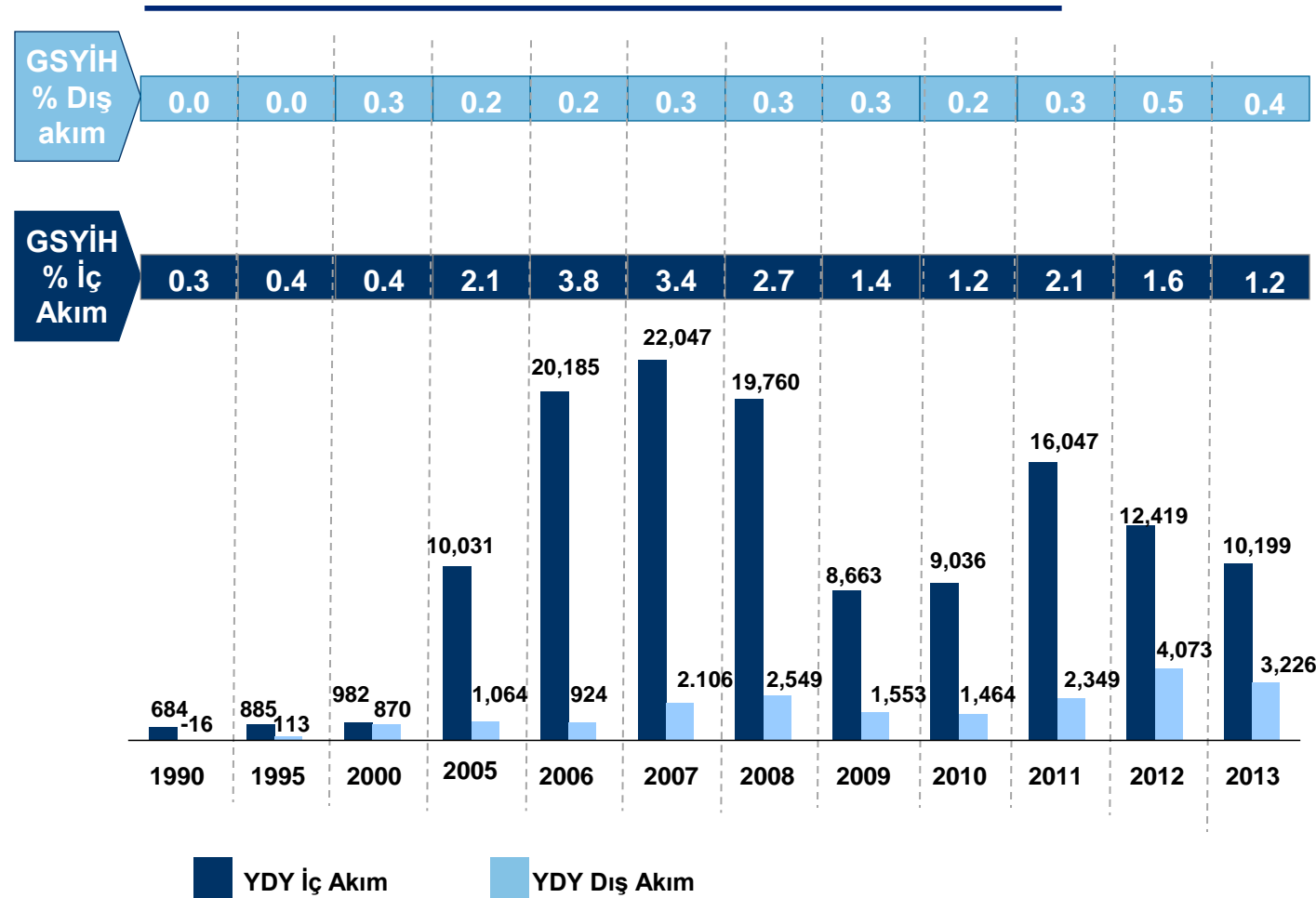
Sınırlı büyümeye rağmen, 1980 sonrası ekonomik reformlar, 1990'lar ile birlikte YDY çıkışındaki büyüme artışının temelini oluşturur.

Türkiye'nin Yatırım performansı (1980-2001)

Türkiye'nin YDY dış akımı, 2000'den itibaren istikrarlı biçimde artmış ve krizden sonra sağlıklı bir biçimde toparlanmıştır ancak YDY girişine ve GSYİH'e oranla hala düşüktür.

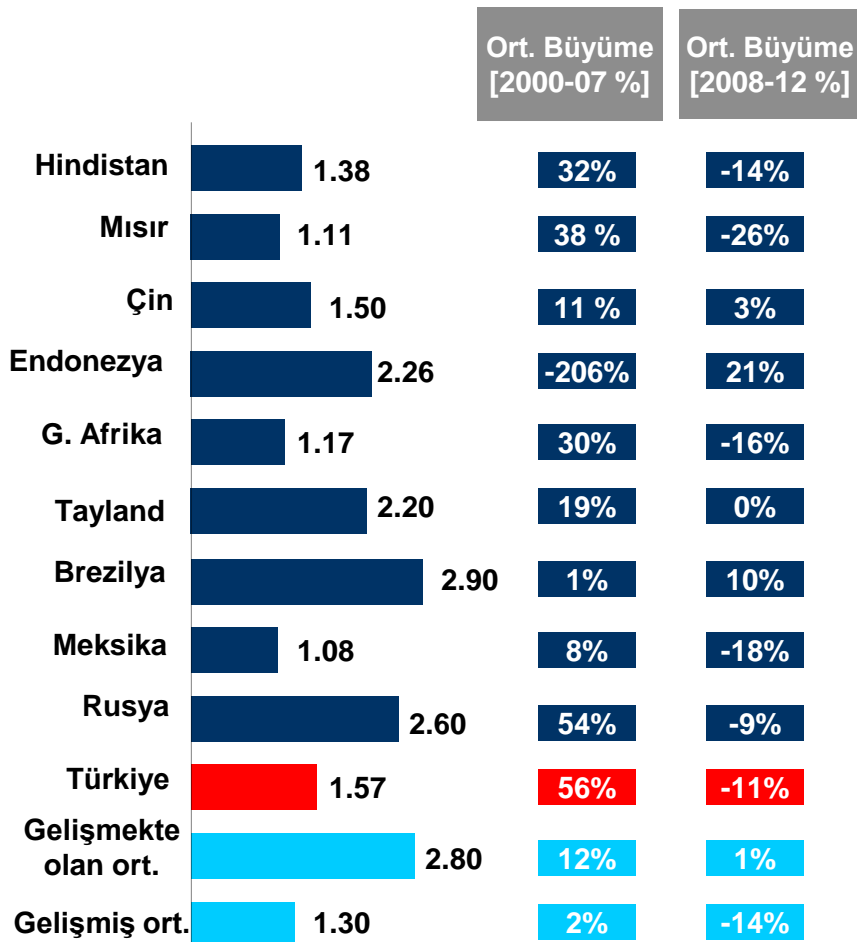
Yurtdışı Yatırımları Dış Akım [Milyon \$]

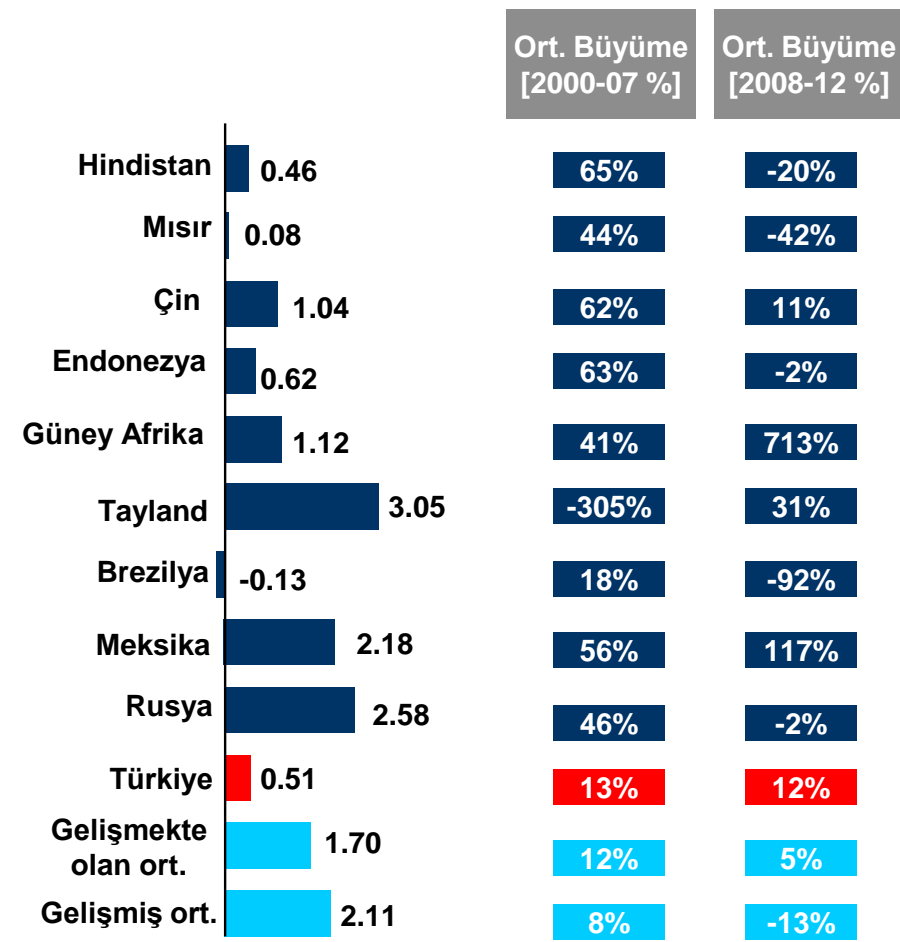
- 2000-2007 arasında YDY, %56 yıllık birleşik büyüme oranıyla 2007 yılında 22 milyar \$'lık rekoruna ulaşmıştır- Global ekonomik kriz ve YDY iç akımları için Avrupa'ya fazla güvenme nedeniyle, 2008'de iç akımda belirgin bir düşüş gözlenmiştir.
- YDY dış akımı, 2000'den beri %12-13 yıllık birleşik büyüme oranıyla istikrarlı bir biçimde artmaktadır.
- Global ekonomik krize rağmen, yerel ekonominin gücü dış akımları iyileştirmekle kalmayıp 2008'in 1.5 katına çıkmasını sağlamıştır.
- Sağlıklı iyileşme ve artışa (2012 yılında 4 Milyar \$'a varan) rağmen, GSYİH'ye oranla, YDY dış akımı %1 seviyelerinden düşük seyretmektedir.

Türkiye'nin YDY çıkış stratejisindeki bütüncül bir bakışının olmaması, karşılaştırılabilir benzerlerinden geriye düşmesinin nedenlerinden biridir

YDY Girişi 2012 (%GSYİH)

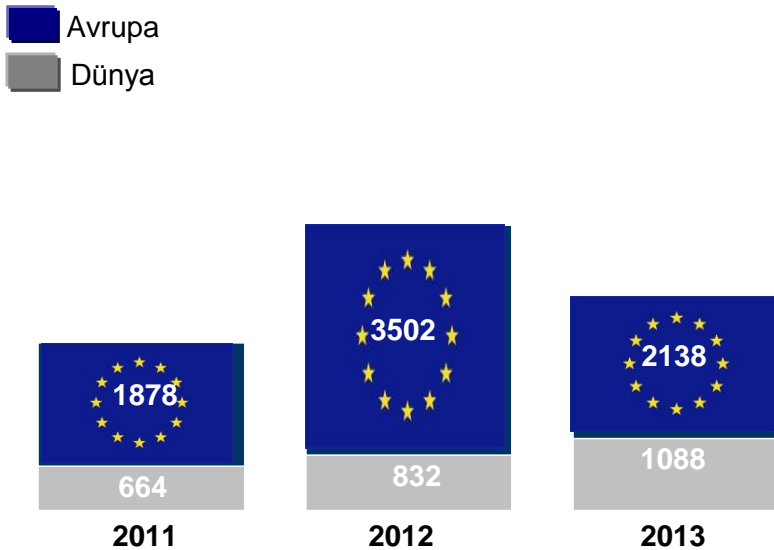

YDY Çıkışı 2012 (%GSYİH)

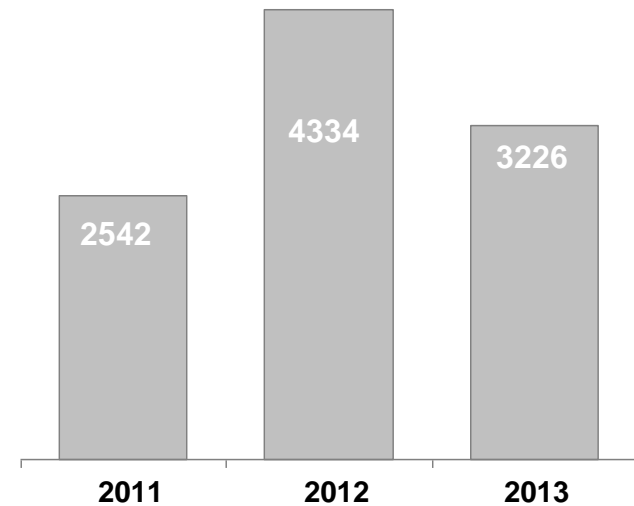
Yatırım akımları Avrupa ülkeleri üzerinden gerçekleşmektedir. Hollanda üzerinden gerçekleşen para transferleri hesaplamaları yanıltsa da Avrupa yatırımlarda en önemli adrestir

Türkiye'nin Yurtdışı Yatırımlarında Avrupa'nın Payı (Milyon \$)

Yurtdışı para akışında Avrupa ülkeleri aslan payını almaktadır. Ancak 'Hollanda' üzerinden gerçekleşen para transferi kaydı yüzdeyi fiili yüzdenin üzerine çıkarmaktadır

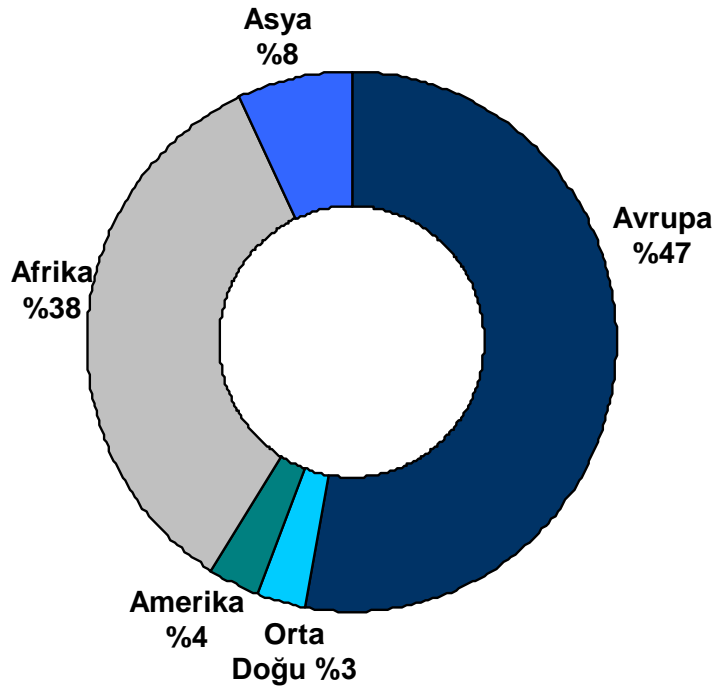
Yatırım Akımı 2011-13¹ (Milyon \$)

2013 yılında aylık ortalama 270 milyon \$ yatırım gerçekleştirilmiştir.

2013 yılında gerçekleştirilmiş sıfırdan yatırımlarda ilk 10 ülke toplam yatırımların yaklaşık 85%'ini çekmektedir. Avrupa Türk firmalarının dış yatırımlarındaki payını 2013 yılında yüzdesel olarak azalmıştır.

2013 Yurtdışı Yatırımların Bölgesel Dağılımı

En Büyük 10 Yurtdışı Sıfırdan Yatırım, 2007-2013 (Milyon \$)

2013 Sıfırdan(Greenfield) Yatırımlarda ilk 10 (Milyon \$)*

Cezayir		1737.3
Rusya		1150.6
Sırbistan		749,4
Mısır		535.5
Bosna-Hersek		469.4
Kazakistan		214.7
ABD		199.4
Romanya		142.5
Gürcistan		130.9
Bulgaristan		123.6

Tarih	Şirket	Ülke	Hedef Sektör	Yatırım Değeri
Eyl-07	Opus	Romanya	Gayrimenkul	956,1
Eki-08	Zorlu Holding	Pakistan	Yenilenebilir Enerji	949,6**
May-13	Taypa Tekstil	Cezayir	Tekstil	900,0
Haz-13	Tosyalı Holding	Cezayir	Demir-Çelik	837,3
Nis-13	Teknotes Tech.	Sırbistan	Kömür, Petrol ve D.Gaz	700,0
May-13	Nergis Holding	Rusya	Tekstil	700,0
Mar-11	Gubretaş	İran	Kimyasallar	680,4
May-08	Enka İnşaat	Rusya	Kömür, Petrol ve D. Gaz	508,8
Eki-09	TAV	Tunus	Gayrimenkul	500,0
Mar-13	Eroğlu Holding	Mısır	Tekstil	500,0

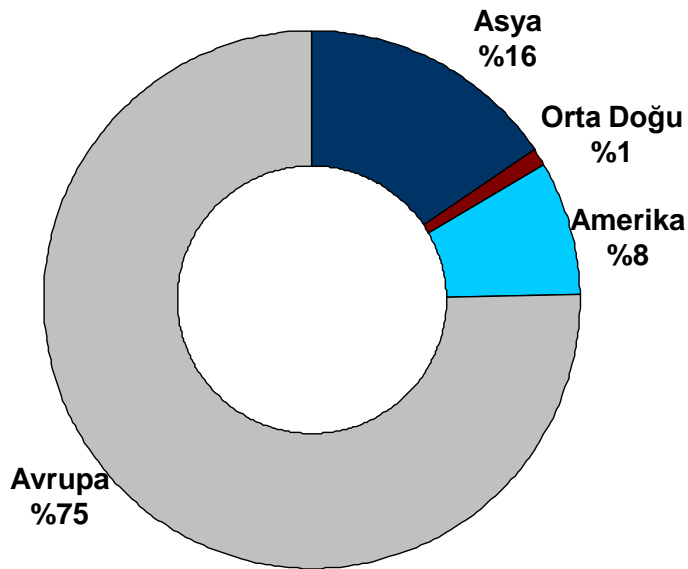
*Planlanan yatırımlardır. 2013 yılındaki para akışını göstermez.

Kaynak: Fdi Intelligence, Financial Times, ** Tahmin edilen tutar

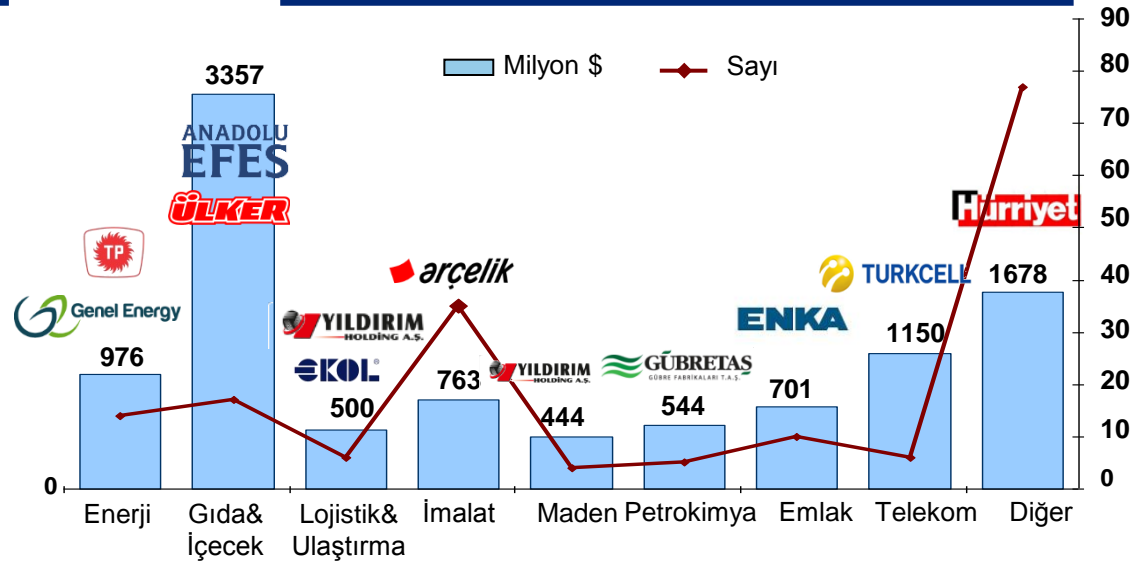
Copyright © 2014 by DEİK. All rights reserved.

Marka ve Şirket alımlarında AB ülkelerinin ağırlığı görmekteyiz. Afrika şirket alımları için cazip bir bölge olmamaktadır. Asya ve Amerika da sıfırdan yatırımlara nazaran şirket alımlarında öne çıkan bölgelerdir

2013 M&A Bölgesel Dağılımı

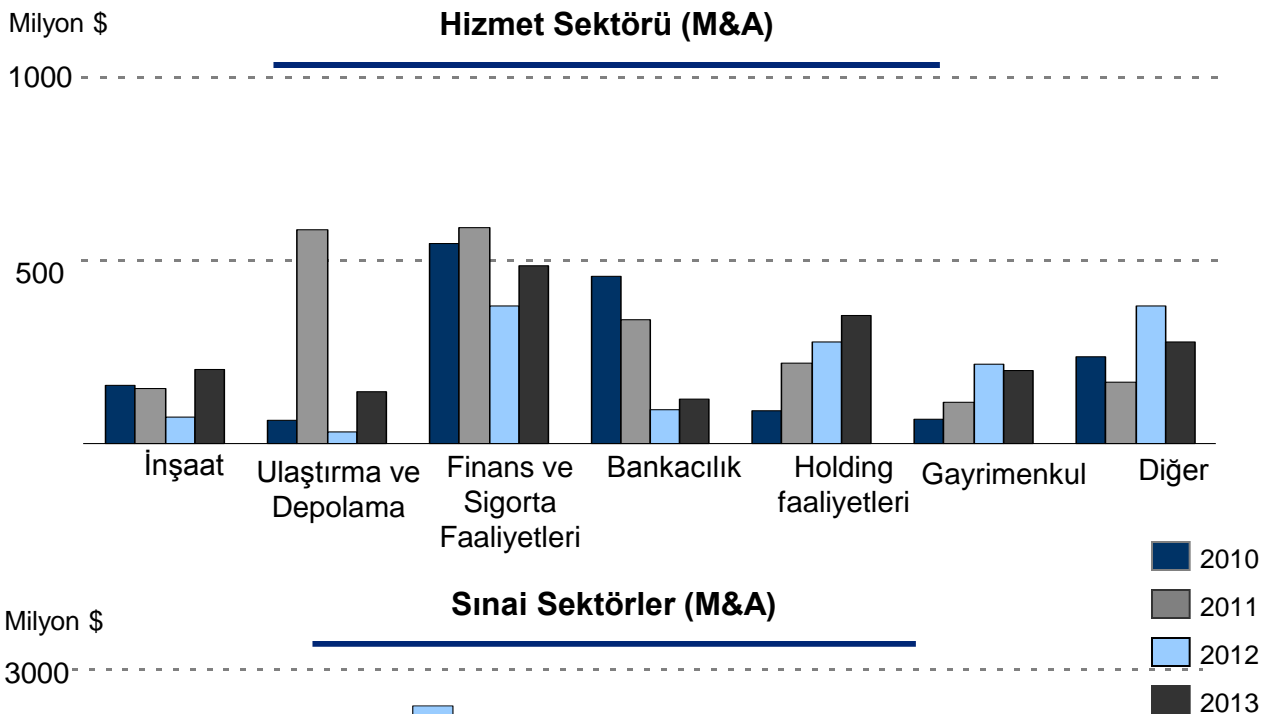
2007-2013 Sektörel Dağılım

En Büyük 10 Birleşme&Satınalma
2007-2013 (Milyon \$)

Tarih	Şirket	Hedef Şirket	Sektör	Ülke	Hisse (%)	İşlem Tutarı
2012	Anadolu Efes	SAB Miller	Yiyecek-İçecek	Rusya-Ukrayna	100	1900
2008	Yıldız Holding	Godiva	Gıda	ABD	100	850
2011	Yıldırım Holding	CMA CGM	Lojistik	Fransa	30	751
2013	Doğuş Holding	Astir Palace	Emlak	Yunanistan	15	598
2008	Gübretaş	Razi Petrochemical	Petrokimya	İran	83,7	532
2007	Enka İnşaat	Ramenka LLC	AVM	Rusya	50	544
2008	Turkcell	Belarus Telecom	Telekom	Belarus	80	500
2010	Yıldırım Holding	CMA CGM	Lojistik	Fransa	20	500
2007	Hürriyet Invest	Trader Media	Reklam Ajansları	Hollanda	67,3	369
2011	Arçelik	Defy	Üretim	Güney Afrika	100	331

2013 yılında Yurtdışı Yatırımların %40'ı Hizmetler sektörüne; %60'ı Sınai sektöre odaklanmıştır. Son yıllarda iş ve finansal hizmetler ile holding faaliyetlerinde artış gözlemlenmektedir

- Maden, Emlak ve Gayrimenkul sektörlerindeki alımlarda belirli bir artış trendi yakalanmıştır. Özellikle küresel krizle birlikte fiyatlardaki düşüş etkili bir unsur olmuştur.
- Marka alımlarında büyük holdinglerin sürdürülebilirlik saiki ile yaptığı stratejik alımlar da artış eğilimindedir. Nokta atış olarak önemli alımlar yapan holdingler portföylerini genişletmektedir.
- 2013 yılında sınai sektörler önceki yıllara göre daha fazla yatırım çekmiştir. Türk şirketleri özellikle hazır giyim ve inşaat alanlarında yurtdışı yatırımlarla maliyet avantajı yakalamaya çalışmaktadır.

Türkiye “Yurtdışı Yatırımları” Ekonomi Bakanlığı nezdinde kurulan müdürlükler, teşvikler ve projeler ile desteklemekte ve bu yatırımları uluslararası anlaşmalarla koruma altına almaktadır

YDY.GOV.TR

T.C Ekonomi Bakanlığı Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

GÖREVLERİ

- Kalkınma planları ve yıllık programlar çerçevesinde yurtiçi ve yurtdışında serbest bölgeler, lojistik serbest bölgeleri, ihtisas serbest bölgeleri, özel bölgeler, dış ticaret merkezleri ve lojistik merkezlerinin kurulması, yönetilmesi ve işletilmesi ile ilgili ilke ve politikaların tespiti konusunda çalışmalar yapmak, araştırma, planlama ve koordinasyon faaliyetlerini yürütmek.
- Türk yatırımlarının desteklenmesi ve yönlendirilmesi konularında öngörülen teşvik tedbirlerini ve Devlet desteklerini hazırlamak ve uygulamak.
- Serbest bölgeler ve lojistik merkezlerinde yapılabilecek üretim, alım-satım, depolama, kiralama, montaj-demontaj, bakım-onarım, kıyı bankacılığı, bankacılık, sigortacılık, finansal kiralama ve diğer faaliyet konularını belirlemek. Bu noktalarda faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilere faaliyet ruhsatı vermek veya verilmiş belgeleri iptal etmek.
- Yurtdışında yapılacak yatırımlara ve döviz kazandırıcı hizmet sektörlerinin uluslararası ticaretine ilişkin mevzuatı hazırlamak ve uygulamak.
- Yurtdışı yatırımlar ve hizmet ticaretinin gözetim, denetim ve yönlendirilmesine ilişkin önlemler almak ve bu hususlarla ilgili düzenlemeler yapmak, sektör ve ülke bazında gerekli tedbirleri almak.

Ülke	ÇVÖ*	YKTK**
TÜRKİYE	78	75
Çin	100	127
Brezilya	41	14
Rusya	73	71
Hindistan	81	82
Tayvan	56	39
Polonya	85	66
G.Kore	14	81
Singapur	75	41
Malezya	81	67

Türkiye son yıllardaki atılımlarıyla, yatırımlar konusunda, devletinde katkısıyla atağa kalkmıştır. Uluslararası Yatırım Anlaşma sayıları diğer gelişmekte olan ülkelerle benzerlik göstermektedir. Ekonomi Bakanlığı,yurtdışı yatırımlara yönelik teşvik paketini gündemine almıştır.

*ÇVÖ: Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları

**YKTK: Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları

Ekonomi Bakanlığı önderliğinde tasarlanan “İhracata Dönük Üretim Stratejisi” devletin dış yatırımlara yaklaşımı konusunda yol gösterici niteliktedir

T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI İHRACATA DÖNÜK ÜRETİM STRATEJİSİ

HEDEF

- 2023'te dünya ticaretinden aldığımız payın artırılması ve **ihracatın 500 milyar dolara** çıkarılması

AMAÇ

- **İhracat – Üretim – Yatırım – İstihdamı** etkileyen politikaların birbirini destekleyecek şekilde etkileşimli olarak kullanılması

KAPSAM

- İmalat sanayi ve hizmet üretim potansiyelinin **ihracat odaklı** değerlendirilmesi, sürdürülebilir ihracat artışı sağlanması, ihracatta **katma değeri yüksek ve teknoloji yoğun** sektörlerle geçilmesi.

KURUL

- Ekonomi Bakanlığı başkanlığında “**İhracata Dönük Üretim Stratejisi Değerlendirme Kurulu**” kurulmuştur.

KATILIMCILAR

- Ekonomi Bakanlığı
- Maliye Bakanlığı
- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
- Ulaştırma Bakanlığı
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Kalkınma Bakanlığı
- Hazine Müsteşarlığı
- T.C. Merkez Bankası
- Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı
- TOBB ve TİM Başkanları
- Türkiye İhracat Kredi Bankası Genel Müdürü
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

“İhracata Dönük Üretim Stratejisi” kapsamında oluşturulan “GİTES (Girdi Tedarik Stratejisi)” devletin ağırlıklı olarak desteklemeyi hedeflediği 5 sektörü belirlemiştir

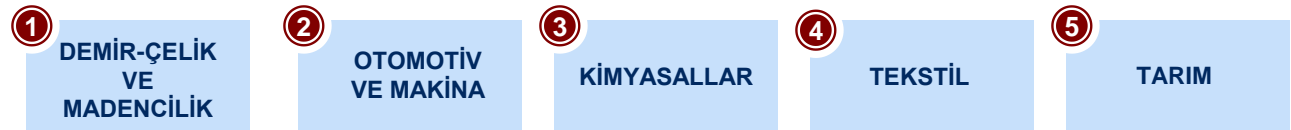
GİTES (Girdi Tedarik Stratejisi)

AMAÇLARI

- 1 Tedarik zincirinde daha fazla **katma değer**in Türkiye’de bırakılması.
- 2 Ara malı **ithalat bağımlılığının** azaltılması.
- 3 Tedarik **sürekliliği ve güvenliği** ile ihracatta sürdürülebilir **küresel rekabet gücü** sağlanması

ÖNCELİKLİ SEKTÖRLER

MODEL ÜLKELER

ÇİN

- Enerji Stratejisi
- İhracat Kısıtlamaları (kotalar, vergiler, vs)
- Yurtdışında Hammadde Yatırımları

ABD

- Stratejik ve Kritik Maddelerin Stoklanması Hakkında Kanun
- Mineraller, Kritik Mineraller ve ABD Ekonomisi Raporu
- Küresel Maden Kaynakları Değerlendirmesi Projesi

AB

- AB Anlaşmaları Yoluyla Serbest Ticaretin Teşvik Edilmesi
- Kaynak Verimliliğinin Desteklenmesi ve Geri Dönüşümün Teşvik Edilmesi

Ancak Ekonomi Bakanlığı'nın yürürlükteki teşvik rejimi, ağırlıklı olarak mal ve hizmet ihracatına yöneliktir

T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Rejimi

TEMEL VARSAYIMLAR

- **ihracat** üretim süreçlerinden ve girdi tedarik ihtiyacından bağımsız düşünülemez
- Sürdürülebilir **ihracat artışı**nı güvenceye alan tüm politika araçlarının birbiriyle etkileşimli olarak, bütünsel bir yaklaşımla kullanılması gerekmektedir.

TEŞVİKLER

- Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi
- Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği
- Sektörel Ticaret Heyeti ve Alım Heyeti Programları Desteği
- Çevre Desteği
- Turquallity / Marka Desteği
- Tasarım Desteği
- Ar-Ge Desteği
- Ofis Mağaza Desteği
- Teknik Müşavirlik Firmalarının Yurt Dışındaki Faaliyetlerine Sağlanacak Destek
- Yurt Dışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlara Destek
- Yurt Dışında Fuar Düzenlenmesine ve Değerlendirilmesine Destek

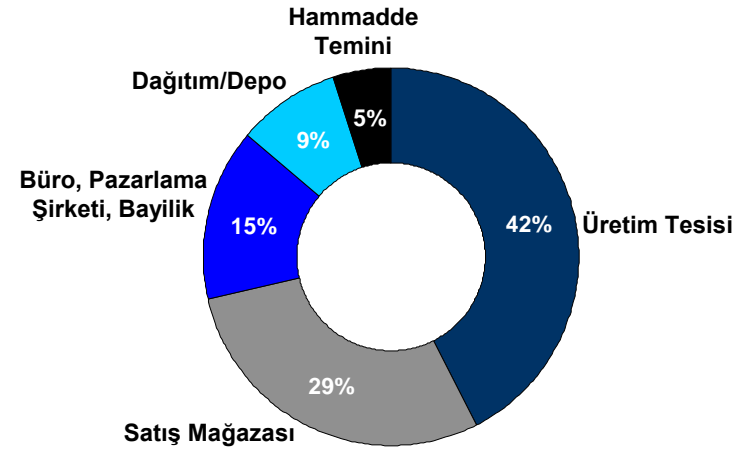
Yurtdışı yatırım yapan Türk şirketleri üretim ve pazar odaklı bir profil sergilemektedir. Ürün ve pazar çeşitliliği, marka bilinirliğini artırma, maliyet avantajı; yatırımları tetikleyen en önemli faktörler olmaktadır

Yatırımın Amacı (Önem Sırasına Göre)

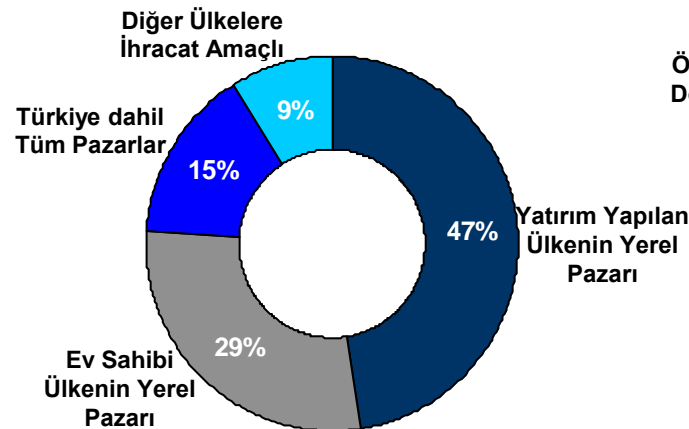
1. Pazara nüfus etmek
2. Hammadelere erişim
3. Aragirdilere erişim
4. İşgücü Maliyetlerini azaltmak
5. Teknolojiye erişim
6. Vergi yükünü azaltma
7. Gümrük duvarlarını aşmak
8. Yerleşke çeşitliliği ile riski azaltmak
9. Türkiye'deki ekonomik istikrarsızlıktan kaçmak
10. Ulaştırma maliyetlerini azaltmak

Türk Yatırımcısı, Hammaddeye erişim kolaylığı için Afrika ve Asya-Pasifik'e; Bürokratik kolaylıklar için Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgesine; Üretim ihracı Türkiye'ye yapılacaksa Avrupa ve Orta Asya'ya; Lojistik yakınlık nedeniyle Avrupa Birliği ve Orta Doğu'ya yatırım yapmaktadır.

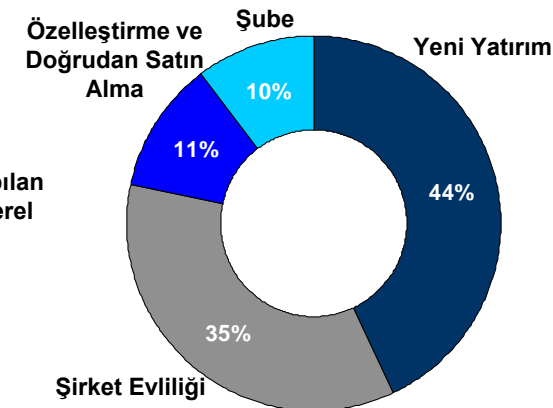
Yatırımın Alanı

Hedef Pazarlar

Yatırımın Şekli

Doğrudan dış yatırımları yönlendirici değişkenler göz önüne alındığında Türk şirketleri global yatırımcıların görüşleriyle ters düşmektedir. DEİK-İTÜ-TÜBİTAK araştırmaları bu bulguları teyit eder niteliktedir

Yatırımları Yönlendirici Değişkenler

KÜRESEL

TÜRKİYE

1 Yeni Müşterilere Ulaşma Olanığı

2 Politik İstikrar

3 Hukuki Çevre ve Tarafsız Hukuk Kuralı

4 Vergi Rejimi

1 Yeni Müşterilere Ulaşma Olanığı

2 Düşük İşçilik Maliyetleri

3 İş Yapma Kültürü Uyumu

4 Vergi Rejimi

5 Ulaşım ve Altyapı

6 Politik İstikrar

Yeni pazarlara giriş yaparak, yeni müşterilere ulaşma en temel yatırım motivasyonu olarak göze çarpmaktadır. Altyapı ve regülatif ortam Türk Yatırımcılar için birinci dereceden önemli konular değildir.

DEİK-İTÜ-TÜBİTAK Yatırımcı Araştırması Yatırım Yönlendirici Değişkenleri

1 Ev Sahibi Ülke Pazarı
Komşu Ülke Pazarları
Hammadde ve Ara Girdilere Erişim
Türk Nüfusunun Varlığı ve Kültürel Bağlar

2 Ekonomik ve Politik İstikrar
Yabancı Sermaye Mevzuatı
Yabancı Yatırımcılara Sağlanan Kolaylıklar
Ev Sahibi Ülkenin Dışa Açıklığı

3 Çalışma Yaşamı ve Sendikalaşma
Altyapı Hizmetleri
Bürokrasi
Yatırım Öncesi İlgili Ülkeyle Ticaret İlişkisi
Ev Sahibi Ülkedeki Türk Firmalarının Varlığı
Stratejik ve Teknolojik Etkenler

Türk şirketlerinin yatırım profiline bakıldığında; konuya bölgesel bazda ve temkinli yaklaşan davranışlar gözlemlenmektedir

Araştırmalarda Türk Yatırımcısı Profili

➔ Büyük Ölçekli

Holding şirketleri en büyük yatırımcılar.

➔ Bölgesel

Rusya ve Kafkasya hedef; MENA bölgesi her zaman öncelikli bölgeler. AB (özellikle Doğu Avrupa) pazarı kar marjları düşük olmasına rağmen yatırımcıların portföyünde)

➔ Türk Yönetici Kadrosu

Yönetici kadrosu ağırlıklı olarak Türkiye kökenli. Rusya, Romanya ve Bulgaristan gibi pazarlarda birim yöneticileri yerel. Yanlızca ENKA ve Turkcell Transnationality Index sıralamasında ilk 100'e girebiliyor.

➔ Kar Marjı Odaklı

Kar marjlarının yüksek olduğu riskli bölgeler kar marjlarının nispeten düşük olduğu az riskli bölgelere tercih edilmektedir.

➔ Temkinli

Geniş çaplı risk almadan önce iyi bildiği, kontakları/iş ortakları bulunan ve Türkiye'yle tarihi ve sosyal yakınlığı bulunan bölgeye/ülkeye dikkatli ve asgari riskle yerleşmek öncelik.

➔ Bireysel

Yatırımcılar, yerel ortaklar ve kontakları aracılığıyla yatırım yapmalarına rağmen ortaklıklarında çoğunluklu hissedar olmayı veya şube yolu ile yatırım tercih etmektedirler.

'GODIVA' girişimi, yurtdışı yatırımlar kapsamında diğer yatırımlardan farklılaştırmaktadır. MILLER-Efes, DEFY-ARÇELİK yatırımları son yılların ses getiren marka alımlarıdır

GODIVA- Ülker

- 2008 yılında 850 Milyon \$ karşılığında ABD'li Campell Group'tan satın alındı
- Türkiye'nin diğer yurtdışı yatırımlarından farklı olarak; yeni pazarlara açılmayı **küresel bir marka** ile gerçekleştirmek amacı taşımaktadır
- Dünya genelinde 450'den fazla mağaza
- Marka imajı: Lüks, Enerjik, Modern, Üst skalaya yönelik, küresel çapta segmentinin en bilinen ve pahalı markası

SAB MILLER- Anadolu Efes

- 2011 yılında 1,9 Milyar \$ karşılığında Miller'in Rusya ve Ukrayna operasyonları satın alındı.
- Bu işlemle birlikte Efes **bölge pazarında** en büyük 2. oyuncu konumuna geldi
- TÜBİTAK çalışmasındaki yatırım öncelikleri ile örtüşen bir yatırım olmakla birlikte, değer olarak yurtdışı yatırımlar alanında en yüksek meblağlı alım olmuştur

DEFY- Arçelik

- 2011 yılında 324 Milyon \$ karşılığında Güney Afrika'nın beyaz eşya sektör lideri Defy satın alındı.
- Hızlı gelişme potansiyeli sunan **Afrika pazarına açılımda** stratejik bir hamle
- Yatırım; yeni pazara nüfus etme, bölgede global üretim, satış ve teknoloji birikimini destekleyecek bir güç olarak değerlendirilmektedir

Global ekonomik durgunluğa ve FED kararlarına işaret eden uluslararası organizasyonların beklentileri ile paralel olarak yatırımcılarımızın temkinli yaklaşımları söz konusudur

2014

DÜNYA

TÜRKİYE

	GDP	GDP	Enflasyon	Cari Hesap Açığı
IMF	3.7	3.5	6.5	- \$61.5
Dünya Bankası	3.2	3.5	6.2	- \$56.7
Avrupa Birliği	3.6	2.5	6.8	- \$61.6
İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü	3.6	3.8	6.1	- \$60.7
T.C. Ekonomi Bakanlığı T.C. Merkez Bankası	3.1	2.6	6.6	- \$51.9

Ali Babacan, Başbakan Yardımcısı

"Ekonomik aktiviteye ilişkin son açıklanan aylık veriler, olumsuz dış ve iç gelişmelere rağmen, ekonomimizdeki büyüme eğiliminin sürdüğünü göstermektedir. 2014 yılında iç talep büyümesinin öngörülenden bir miktar daha yavaş olacağı, dış talepteki artışın ise yılbaşında beklenenden daha güçlü gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Bu çerçevede, 2014 yılında iç ve dış talep arasındaki dengelenmenin Orta Vadeli Programda öngörülenden daha güçlü olması beklenmektedir. Küresel konjonktürün tüm gelişmekte olan ekonomiler için daha zorlayıcı olduğu bir dönemde Türkiye ekonomisi %4 ve üzerinde bir büyüme performansı sergilemektedir."

Turgay Durak, Koç Holding CEO'su

"Dünyada yeniden dengelenme değil, dengelerin baştan kurulduğu bir dönemden geçiyoruz. Bu fırsat penceresi çok uzun süre açık kalmaz, risklerin iyi yönetilmesi gerekiyor. Bu kapsamda, ekonomi ve maliye politikalarının yerli ve yabancı yatırımcıya güven verecek şekilde öngörülebilir, şeffaf ve tutarlı şekilde devam etmesi önemli. ABD & Euro Bölgesi'nde daha yüksek bir büyüme bekliyoruz. Gelişmekte olan ülkelerde sınırlı artışlar gözlenecek. Türkiye'de büyümenin %4-4.5 olmasını bekliyoruz. Ekonomiye duyulan güven, yurtiçi talebi belirleyecek. 2014'te enflasyonun %6.5 olmasını bekliyoruz."

Güler Sabancı, Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkanı

"2013 yılında dünyada yaşanan gelişmeler 2014 yılının ekonomide ve uluslararası ilişkilerde istikrar arayışları içinde geçeceğini bize söylüyor. Bu anlamda küresel siyasette istikrara dönük olumlu gelişmeleri bekleyebiliriz. Böylece Türkiyemiz için 2014 yılının, daha hızlı ve sürdürülebilir biçimde büyüyen bir ekonomiye ve daha mutlu bir topluma giden yolda, 2023 hedefine kararlı yürüyüşümüze de güç katmasını temenni ediyoruz."

DEİK Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi Üyelerinin şirketlerinin yurtdışı yatırımlarına yönelik olarak değerlendirmeleri ve önerileri... (1)

Volkan Kara, KONSEY BAŞKANI

"Türkiye'nin küresel değer zincirinde aldığı payın artması ekonominin geldiği noktadan daha üst seviyelere sürdürülebilir modellerle çıkabilmesi için yurtdışı yatırımların artarak devam etmesi hayati bir konudur. Özel sektörün yatırımlarına hız kesmeden devam edeceğine inanıyorum"

SABANCI HOLDİNG

Gizep Sayın, Genel Müdür Yardımcısı, Konsey Başkanvekili

"2000'ler ile birlikte değer katkısı olacak her pazara, giriş stratejisi benimsenmiştir. Bu bağlamda gelişmekte olan ekonomilerin oluşturduğu 'hayati coğrafya' planı oluşturulmuştur. Ne kadar öncelik Türkiye ve çevresinde etkin olmak olsa da önümüzdeki dönemde gelişmekte olan pazarlara yönelim öngörülmektedir."

ŞİŞECAM

Hasan Ali Yardımcı, Strateji Planlama Direktörü

"Arçelik olarak ne kadar Uzakdoğudaki pazarlardaki fırsatlar devamlı olarak incelense de Türkiye halen üretim maliyetleri ve yerel tedarik zinciri açısından kontrol edilebilir bir noktadadır. Ancak zaman içerisinde bu bölgelere kayış kaçınılmaz olacaktır. Eğer zamanında bu ülkelerde yatırıma başlanmazsa, buradan çıkan yeni oyuncular ile rekabet etmek mümkün olmayacaktır."

BEKO

Serkan Kaptan, Strateji ve İş Geliştirme Direktörü

"Yatırım projeksiyonlarınızın içinde savaş ve devrim de dahil olmak üzere her türlü sürprizi barındıracak çeşitli senaryoların bulunması, yani B ve C planlarınızın olması kritik bir noktadır."

TAV

Zeliha Akça, Stateji Planlama ve Yatırımlar Müdürü

"Havayolu yatırımlarının önemli bir avantajı, hattın açılmasıyla birlikte yatırım geri dönüşünün başlamasıdır. Sektör maliyetleri akaryakıt fiyatlarına çok bağlı olmakla birlikte önümüzdeki dönemlerde konsolidasyonlara çok daha açık bir yapı kazanabilir. Küçük firmaların tek başına ayakta kalması gittikçe zorlaşan bir durumdur."

TURKISH AIRLINES
A STAR ALLIANCE MEMBER

Serhat Demir Hukuk Direktörü

"Çalık Holding, iş modeline uygun olarak birçok yatırımcının tehdit olarak gördüğü bölgeleri yatırım fırsatı olarak değerlendirebilmektedir. Bu noktada coğrafi yakınlık ve kültürel benzerlik, Çalık Holding yatırımları için önemli belirleyicilerdir. Ne yapılıyorsa en iyisinin yapılması prensibini belirleyen Çalık Holding, karlılığın yanında girdiği ülkelerde yaratacağı katma değerle, bayrak taşıyıcısı olmak misyonunu benimsemiştir"

ÇALIK HOLDİNG

Ender Arslan Strateji ve İş Geliştirme Direktörü, Konsey Bşk Yrd

"Yatırımlara küresel ölçekte bakmak ilgili ülkenin şartlarını ve iş yapış şekillerini öğrenmede körlük yaratabilmektedir. Yatırım yapılacak ülkeye yönelik her türlü mevzuat ve iş deneyimi çok kritiktir. Bu bilgilerin masa başından öğrenilmesi çok mümkün olmamaktadır. İnsan kaynağı, kültür, mevzuat, ülke ve iş ortamı yatırım planlanmasında göz önünde bulundurulması gereken unsurlardır."

Kale

Hakan Nazlıoğlu, İş Geliştirme Koordinatörü

"Marka güvenilirliği finansmanda önemli ölçüde maliyet avantajı sağlamaktadır. Özellikle Coca-Cola ve Efes markalarının uluslararası çaptaki bilinirlikleri uluslararası kuruluşlardan sağlanan finansmanın maliyetini önemli ölçülerde indirebilmektedir."

ANADOLU GRUBU

DEİK Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi Üyelerinin Şirketlerinin Yurtdışı Yatırımlarına Yönelik Olarak Değerlendirmeleri ve Önerileri... (2)

Abdullah Kırımlı, İş Geliştirme Direktörü

“Türk Bankalarının yurtdışı yatırımlarını hızlandırması, Türk şirketlerine yurtdışında daha fazla iş imkanı yaratmaktadır. Almanya ve Avusturya gibi ülkelerde Türk Bankalarının varlığı yatırımcılara büyük kolaylık sağlamaktadır.”

Bilge Turcan, Genel Müdür Yardımcısı

“Ana hedefimiz otel ağını genişleterek, Türk imzalı ürünleri otel işletmeciliği yoluyla ihraç etmektir. Hedef olarak eski Osmanlı coğrafyası benimsenmiştir. Bu bağlamda MENA ve CIS ülkelerinde yatırımlar sürecektir. AB, Amerika ve Avustralya hedef pazarlar değildir. Mekke, Medine ve Bakü öncelikli hedef şehirler arasındadır. 2015'e kadar yurtdışında 55 yatırımın faaliyete geçirilmesi planlanmaktadır.”

Hasan İbrahim Toksoy, Yönetim Kurulu Danışmanı

“Gıda mevzuatı yatırımlarda belirleyici ve kritik bir konu olmaktadır. Temelde uygulanabilir iş planı olan fırsatlar değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. AB ülkelerinde süt ürünleri mevzuatının gerek kuralları gerek hali hazırdaki ülkelerin pazar dominasyonundan ötürü, MADO Türkiye'den bu pazara sütlü ürün sokamamaktadır. Bu sebeple Bulgaristan'da üretim tesisi yatırımı gerçekleştirilmiştir.”

Ertuğruk Köse, Risk Yönetimi Direktörü

Türk firmaları kısa sürede yatırımın geri dönüşünü sağlayabileceği, karlılık oranları yüksek sektörlerle yoğunlaşacaktır.. Bu noktada Enerji sektöründeki yatırımların artacağı kanaatindeyim. Telekom, taahhüt ve lojistik sektörleri firmalarımızın yoğun olarak yöneleceği yurtdışı yatırım alanları arasında yer alabilir. Normalleşmeye başlayan MENA bölgesi ülkelere yatırımlar artabilir.

Cenk Alper, CEO

“Yeni ülkelere yatırımdan ziyade, 8 ülkede bulunan mevcut yatırımların derinleştirilip kapasite artırımına gidilmesi daha öncelikli bir hedeftir. Ülke olarak Uzakdoğu ve özellikle Çin ön plana çıkmaktadır. Yerel ortakla birlikte yeni fırsatlar değerlendirilebilir. Çin pazar potansiyeli açısından ön plana çıkan bir ülkedir.”

Eryiğit Umur, Yatırımlar Bölüm Başkanı

DOĞUŞ GRUBU

“Bilinmeyen ülkelerde yatırımlara mahalli ortaklar ile başlamak Doğu Holding için önemli bir stratejidir. Lokal ortağın güçlü bir iletişim ağı ve şirket yapısı olması önemli hususlardır. Hırvatistan ve Yunanistan yatırımlarında ortaklar ile çalışılmıştır.”

Sevim Yeltekin, Genel Müdür Yardımcısı

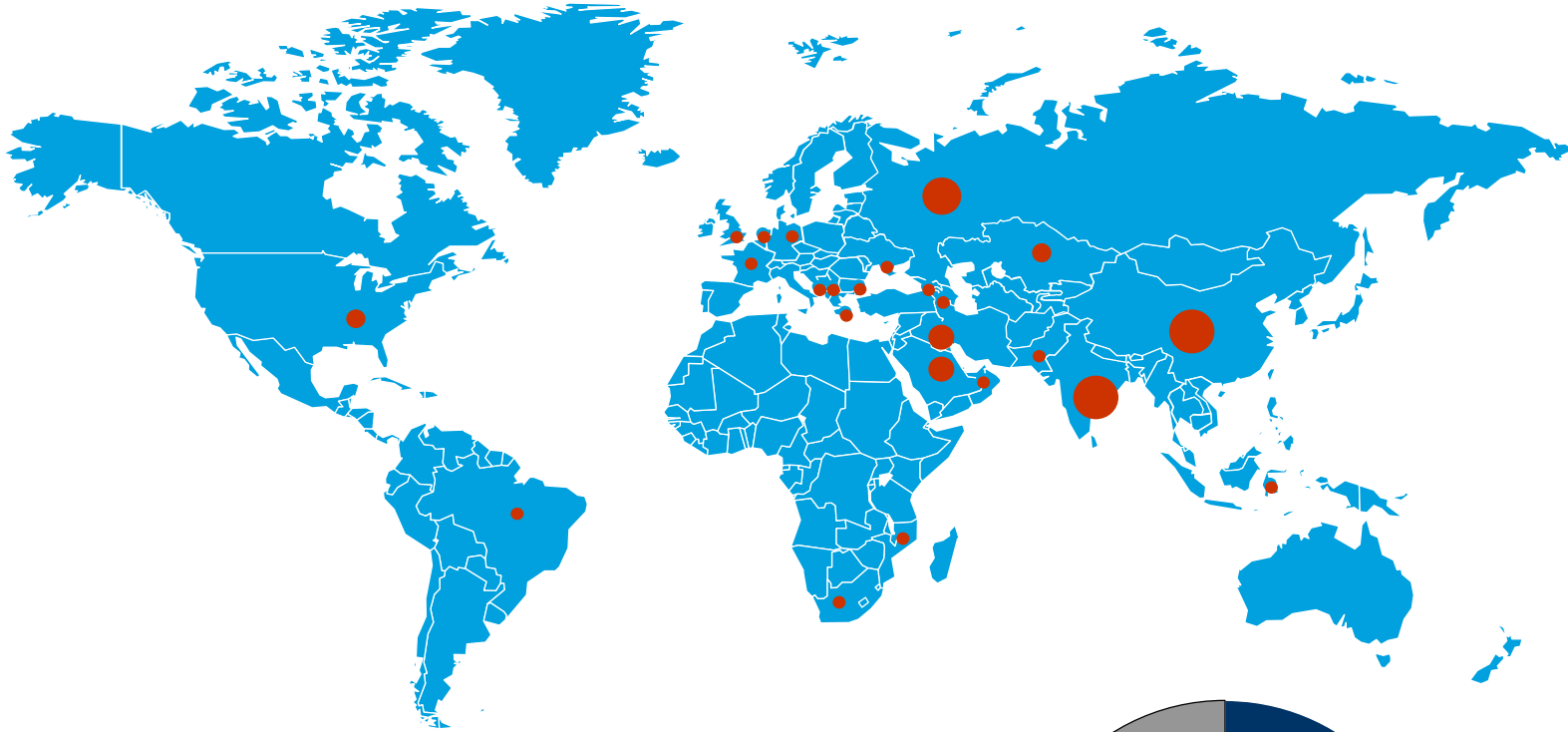
“Lojistik masrafların rekabette hayati rol oynadığı boya pazarında çok uzak coğrafyalar hedef pazarlar kapsamına girememektedir. Kimya sektöründe hammadde ihtiyacı daha çok ABD ve AB pazarlarından temin edildiği için Betek olarak bu pazarlarda rekabet edebilecek düşüklükteki fiyatlar yakalanamamaktadır. MENA ve CIS bölgesine yönelimdeki diğer bir motivasyon budur”

Cem Gürkan, İhracat ve İş Geliştirme Direktörü

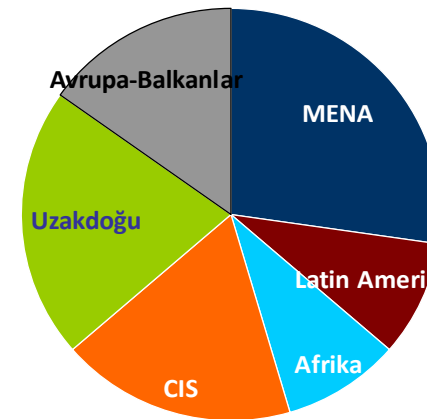

“Mısır ve Rusya yatırımlarının daha da genişletilmesi öngörülmektedir. Hedef Orta Rusya'ya doğru yatırımları genişleterek, başta Kazakistan olmak üzere CIS bölgesinde daha aktif olmaktır. Rusya yatırımı hammadde bazında lokalleşebilirse, özellikle CIS bölgesi satışlarında lojistik avantajı ile birlikte çok stratejik bir bölge olabilir.”

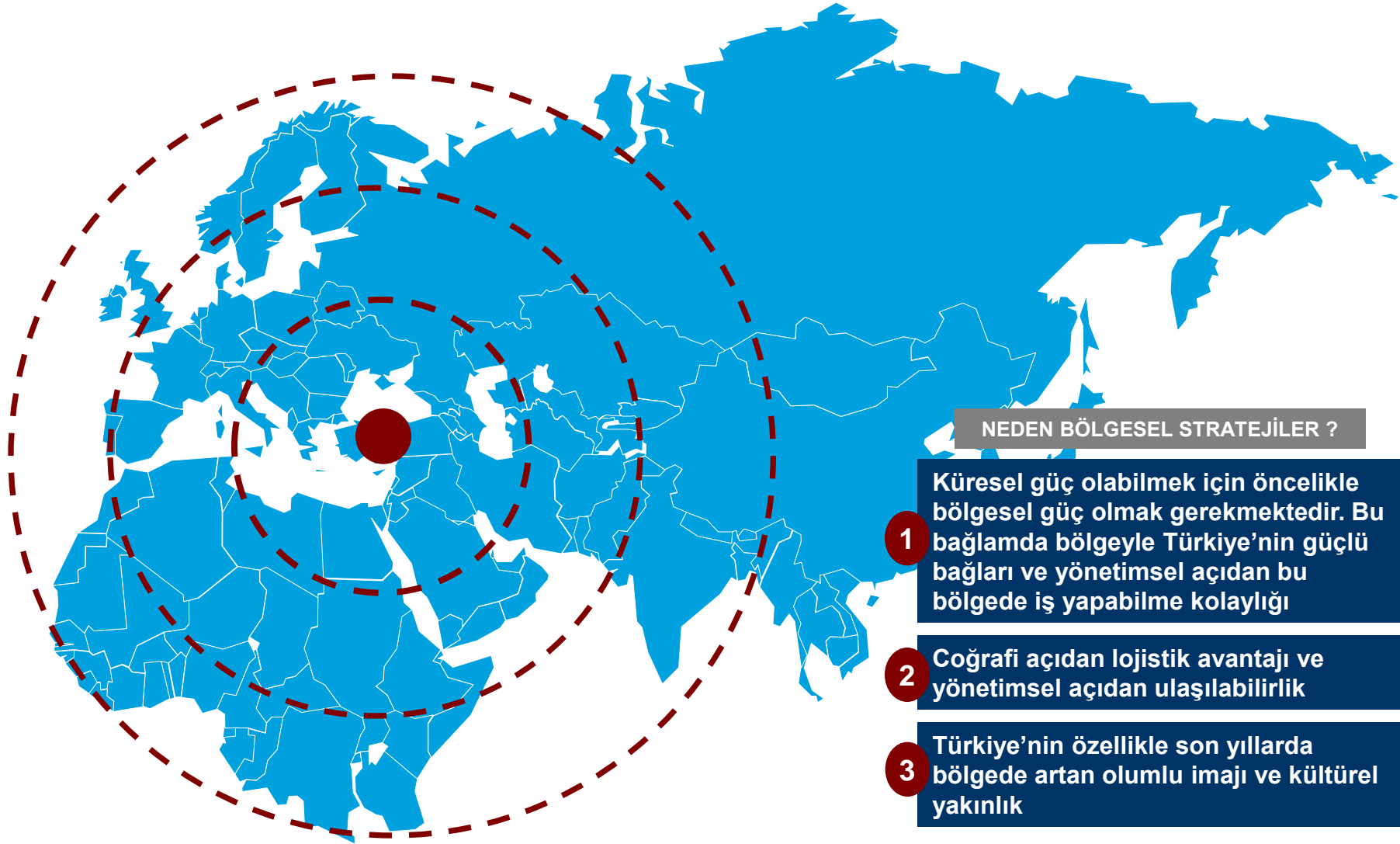
DEİK Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi mülakatlarına göre kısa ve orta vadede yatırımların yöneleceği bölgeler çoğunlukla CIS ve MENA bölge ülkeleri olacaktır. Irak, Rusya, Çin ve Hindistan pazarları yatırım planlarında öne çıkan ülkelerdir.

Arap Baharı ile birlikte başlayan politik istikrarsızlık, özellikle MENA bölgesine dönük planları sekteye uğratmıştır. Ancak gerek MENA gerek CIS bölgeleri her şeye rağmen coğrafi yakınlığı ve yüksek kar marjları ile cazip yatırım olanakları sunmaktadır.

Yapılan mülakatlara göre Türk Yatırımcılarının kısa ve orta vadeli yurtdışı yatırımlarının %80'i 4 saatlik uçuş uzaklığındaki coğrafyada yoğunlaşmıştır

Gerçekleştirilen mülakatlar sonucu yatırımcıların en önemli beklentisi finansmana erişim ve aktif bir Eximbank yapısı üzerine yoğunlaşmıştır. Resmi kurumların ve kamuoyunun Yurtdışı Yatırımlara yönelik önyargısının kısmen kırılmış olması da önemli bir konudur.

Öneriler

Yatırımların Finansman Sorunu ve Eximbank

- Eximbank'ın yurtdışı yatırımlarda Türk Şirketlerine EBRD, IFC gibi kurumlardan daha az maliyetli destek sağlaması beklenmektedir. İtalya'daki SIMEST kurumu başarılı örneklerdir, Çin modeline benzer bir yapılanmaya gidilebilir.
- Özellikle stratejik görülen sektörlerle ve doğal kaynaklara yönelik olarak, topyekün bir devlet stratejisi ile atılım yapılabilir.

Teşvikler ve Yurtdışı Yatırım Algısı

- Ülkenin bayrak taşıyıcısı olan ve kısıtlı sayılarıyla yurtdışında faaliyetlerini sürdüren büyük firmalara yönelik olarak firma büyüklüğüne daha uygun destek paketleri hazırlanabilir.
- Teşvikler genellikle yerel bazda düşünerek hazırlanmaktadır. Küresel şirketler çıkarmak adına tasarımlar daha küresel bir vizyon ile hazırlanabilir. En nihayetinde çok uluslu şirketlerimiz para akışını Türkiye'ye yöneltmektedir.
- Teşviklerde yoğun bir şekilde dokümantasyon süreçleri yaşanmaktadır. Daha esnek bir yapı kurulabilir.

Mevzuat

- Politik risk yüksek bölgelerde para transferinin sağlanmasında devlet desteğine ihtiyaç duyulmaktadır.
- Son yıllarda sayıları artan Çifte Vergilendirme Anlaşmalarının sayısı ve kapsamı geliştirilebilir.
- Numune ürünler götürürken gümrükte sıkıntılar yaşanabilmektedir. Bu tip sorunlar için iş adamı kartı ya da resmi yazı gibi basit düzenlemelerle aşılabilir.

Konsey Hakkında

Üyeler

Öne Çıkanlar

- En büyük 20 yatırımcı Türk şirketinin **15'i** konsey üyesidir
- Yurtdışı Yatırımlar konusunda kurulmuş **ilk ve tek** özel sektör organizasyonudur
- Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi özel sektörün yurtdışı yatırım dinamiklerini kavrama, yurtdışı yatırımlar sürecinde ortaya çıkan ihtiyaçlara yanıt üretme, kamu ile yüksek düzeyde eşgüdüm sağlamada öncü kurumsal yapı olma **vizyonunda** çalışmalarını sürdürmektedir.

**Türk Yurtdışı Yatırımlarının
yarısından fazlası
üyelerimiz tarafından
gerçekleştirilmiştir**

Sorularınız için...

Bariş Sazak

Strateji ve İş Geliştirme Müşavirliği
Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi

TOBB Plaza Harman Sk.
No:10 Kat:6 Esentepe, Şişli
İstanbul - 34394
Türkiye
Tel: +90 212 339 50 00
Fax: +90 212 292 30 72
Mail: sim@deik.org.tr

www.deik.org.tr
www.turkey-now.org
www.ydy.gov.tr